

**Základní škola a Mateřská škola Křídla,
příspěvková organizace, okres Žďár nad Sázavou
592 31 Křídla 52**

„Chceme se učit smíchem a hrou“

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

Obsah

Identifikační údaje	3
Charakteristika školy	4
Podmínky výchovy a vzdělávání MŠ Křídla	5
Materiální podmínky	5
Životospráva	6
Denní režim	6
Psychosociální podmínky	6
Podmínky pro spoluúčast rodičů	7
Podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami	7
Personální podmínky	8
Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
Vzdělávací oblasti	10
1. Dítě a jeho tělo	10
2. Dítě a jeho psychika	11
a) jazyk a řeč	11
b) poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace ...	11
c) sebepojetí, city, vůle	12
3. Dítě a ten druhý	12
4. Dítě a společnost	13
5. Dítě a svět	14
Integrované bloky	15
Integrovaný blok č. 1	15
1. Dítě a jeho tělo	15
2. Dítě a jeho psychika	16
3. Dítě a ten druhý	17
4. Dítě a společnost	18
5. Dítě a svět	18
Integrovaný blok č. 2	20
1. Dítě a jeho tělo	20
2. Dítě a jeho psychika	21
3. Dítě a ten druhý	22
4. Dítě a společnost	23
5. Dítě a svět	24
Integrovaný blok č. 3	25
1. Dítě a jeho tělo	25
2. Dítě a psychika	27
3. Dítě a ten druhý	28
4. Dítě a společnost	28
5. Dítě a svět	29
Integrovaný blok č. 4	30
1. Dítě a jeho tělo	30
2. Dítě a psychika	31
3. Dítě a ten druhý	32
4. Dítě a společnost	33
5. Dítě a svět	33
Integrovaný blok č. 5	34
1. Dítě a jeho tělo	34
2. Dítě a psychika	35
3. Dítě a ten druhý	37
4. Dítě a společnost	37

5. Dítě a svět	38
Integrovaný blok č. 6.....	39
1. Dítě a jeho tělo	39
2. Dítě a psychika.....	40
3. Dítě a ten druhý	41
4. Dítě a společnost	42
5. Dítě a svět	43
Integrovaný blok č. 7.....	44
1. Dítě a jeho tělo	44
2. Dítě a psychika.....	45
3. Dítě a ten druhý	47
4. Dítě a společnost	47
5. Dítě a svět	48
Integrovaný blok č. 8.....	49
1. Dítě a jeho tělo	49
2. Dítě a psychika.....	50
3. Dítě a ten druhý	52
4. Dítě a společnost	52
5. Dítě a svět	54
Integrovaný blok č. 9.....	55
1. Dítě a jeho tělo	55
2. Dítě a psychika.....	56
3. Dítě a ten druhý	57
4. Dítě a společnost	58
5. Dítě a svět	59
Integrovaný blok č. 10.....	61
1. Dítě a jeho tělo	62
2. Dítě a psychika.....	63
3. Dítě a ten druhý	65
4. Dítě a společnost	66
5. Dítě a svět	67
Základní formy vzdělávání.....	68
1. individuální práce s dítětem	68
2. skupinová práce.....	68
3. frontální práce	68
4. projektové nebo otevřené vyučování.....	68
Specifické vzdělávací cíle	69
Organizační formy předškolního vzdělávání v mateřské škole	71
Volná hra.....	71
Pobyt venku	71
Řízená činnost.....	72
Cvičení.....	73
Nepravidelné činnosti.....	73
Evaluace (Hodnocení pedagogického procesu).....	75
1. Podmínky a prostor pro evaluaci.....	75
2. Zásady pro hodnocení.....	75
3. Formy hodnocení a evaluace	75
Obecné cíle evaluace.....	76
Systém evaluace ve třídě	79
Přílohy	77

Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: Chceme se učit smíchem a hrou

Adresa příspěvkové organizace:

Základní škola a Mateřská škola Křídla,
okres Žďár nad Sázavou, příspěvková organizace
Křídla 52
Nové Město na Moravě
592 31

Zřizovatel školy:

Obec Křídla
Křídla 1
Nové Město na Moravě
592 31

Tel., fax: 566 615 401

Email: kridla@quick.cz

[www. Obeckridla.cz](http://www.Obeckridla.cz)

Ředitelka školy: Mgr. Markéta Šimková

Vedoucí učitelka: Mgr. Ivana Hesová

Telefon: 566 615 793

Email: simkma00@seznam.cz

Ms.kridla@seznam.cz

www.zskridla.cz

Zpracovaly: Mgr. Ivana Hesová

Jana Bednářová

Mgr. Božena Tatíčková

Platnost dokumentu: od 1.9. 2009

Aktualizace: říjen 2013

Č. j. : 26 /2009

Naše vize:

Vytvořit školu, s příjemným prostředím a mnoha podněty, která působí domácky, ale nenahrazuje rodinu. S pevnými pravidly a nadšenými dětmi.

Charakteristika školy

Škola byla otevřena roku 1879, v době, kdy na vzdělávání na venkově byl kladen malý důraz. Zpočátku se zde také hojně střídali řídicí učitelé. Obrat nastal až s příchodem učitele B. Kubíka, kterému se podařilo nechat postavit školu se dvěma třídami, školní kuchyní a bytem pro kantora. Díky malému počtu žáků, kteří se vešli do jedné třídy, se pan Kubík rozhodl ve třídě druhé otevřít mateřskou školu. Stalo se tak 6. prosince 1947. První učitelkou v MŠ Křídla byla jmenována Zdenka Malečková z Radešína.

Do MŠ bylo přihlášeno 16 dětí, ale po opatrném začátku se docházka nakonec vyšplhala až na celkový počet 23. Provoz MŠ probíhal od 8 do 12 a od 13 do 16 hodin. Na oběd chodily děti domů.

MŠ s celodenní péčí a stravováním se začala provozovat roku 1952. Vystřídalo se zde mnoho učitelek i pomocnic. Roku 1963 byla pro malý počet dětí MŠ zavřena a stal se z ní dětský útulek s provozem od dubna do listopadu. V roce 1976 se přestěhovala do prvního patra, do upraveného kantorského bytu. Plná funkčnost byla obnovena o rok později, obědy se dovážely z MŠ Olešinky. V průběhu dalších let byly stávající prostory zvětšeny opravením a zpřístupněním části půdy.

Od roku 1990 se začaly vozit obědy ze školní kuchyně z Nové Vsi. Od 1. 1. 2003 je MŠ spolu s výdejnou stravou, ZŠ a školní družinou integrována do příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Křídla pod vedením ředitelky Mgr. Markéty Šimkové.

V posledních letech došlo k renovaci WC a sprch pro děti a položení nových podlahových krytin ve třídě MŠ.

MŠ Křídla pracuje od roku 2002 podle vlastního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání, jehož cílem je vytvořit dětem podmínky plné radosti, smíchu, rozvoje estetického citění a kladného vztahu k přírodě.

I přes stále horší autobusovou dostupnost a neustále zmiňovanou nízkou porodnost má MŠ Křídla díky kvalitě svých pracovníků dostatek dětí. Častá účast na kulturních akcích, plavání, zájmové kroužky, angličtina pro předškoláky a pořádání výletů do přírody (pálení buřtů, drakiáda apod.) jsou jistě nejen lákadlem pro nové zájemce, ale především přínosem pro rozvoj dětí a jejich pohled na vnímání světa. A nejen pro ně...

Podmínky výchovy a vzdělávání MŠ Křídla

Materiální podmínky

MŠ se nachází v jedné budově společně se školou základní. K přístupu se užívají zadní dveře opatřené zvonkem a osvětlením. Za dveřmi se nachází šatna sloužící k odkládání svrchního oděvu dětí, tj. bot, bundy a čepice. Do druhé šatny, kde mají děti věci na převlečení, se stoupá po dřevěných schodech do prvního patra. Zde se také nachází samotná MŠ - dostatečně prostorná a prosluněná třída, přípravná jídla se spíží a oddělenou jídelnou, kapacitně i hygienicky vyhovující a nově opravené WC a sprchy pro děti a pro personál, ložnice s normálními i patrovými stabilními postelemi, kabinet a sklad, kde se ukládají hračky a výchovné pomůcky dle jejich zařazení v RVP.

Třída je vybavena několika skříněmi, pianem, dětskou kuchyňkou, stolky a židličkami a stolem s počítačem. K dispozici je zde též radiomagnetofon s CD přehrávačem. Podlaha je napůl pokryta nově položeným kobercem a linoleem. Všechny prostory jsou výtvarně vyzdobeny dle právě probíhajícího ročního období a děti si výzdobu společně s učitelkami neustále dotváří.

Jídlo se dopravuje k tomu určeným autem ze školní kuchyně z Nové Vsi a poté schváleným venkovním dopravníkem do patra do přípravné jídelny, kde se rozdělují na jednotlivé porce a je podáváno dětem. Pitný režim je dostatečně pokryt čajem, který je pro děti přístupný celodenně.

Ke škole ze všech stran přiléhá školní zahrada obehnaná plotem. Zde se nachází dětské hřiště na přehazovanou, pískoviště, houpačky, zahradní domeček a skluzavka, vše samozřejmě schváleno s příslušnými certifikáty. Pomůcky k venkovním aktivitám se ukládají do venkovní zděné kůlny nacházející se také na zahradě školy.

Teplo dodává plynová kotelná nacházející se v přízemí budovy prostřednictvím radiátorů.

Zaměřena se na:

- průběžnou obměnu vnitřního vybavení školy
- snížení provozních nákladů výměnou oken a zateplením objektu

Životospráva

Dětem je dodávána hodnotná strava dle jídelníčku zpracovávaného vedoucí školní kuchyně v Nové Vsi. Samozřejmostí je dodržování správné skladby, technologie, dopravy a přípravy pokrmů. Jsou zajištěny vhodné intervaly mezi jednotlivými pokrmy, pitný režim i odpočinek po obědě.

Denní režim

V MŠ funguje pravidelný denní řád, který však svoji flexibilitou nebrání přizpůsobit organizaci dětí aktuálním podmínkám (při vhodném počasí se např. mnoho aktivit přesouvá na školní zahradu apod.). Děti jsou zatěžovány vždy přiměřeně a je brán zřetel na jejich individuální a osobnostní potřeby.

Děti mají možnost, si v rámci adaptačního procesu na Mateřskou školu, zvykat postupně. Všechny pracovnice mateřské školy přistupují k novým dětem empaticky a vždy dodržují etický kodex pracovníků (tj. klidné vystupování, citlivý přístup, vcítění se do nové situace dítěte a rodičů).

Provoz je zahájen v 6:30 hodin, ale rodiče mohou po domluvě přivádět děti kdykoliv. MŠ končí oficiálně v 15:15. Po obědě, který se vydává zpravidla ve dvanáct hodin, následuje třicetiminutový klid na lůžku. Dětem s menší potřebou spánku jsou nabízeny jiné klidové aktivity (kreslení, ...). Do spaní nejsou děti nuceny. Dostatečný čas, pokud počasí dovolí, tráví děti samozřejmě venku na čerstvém vzduchu v době od 10.00 - 12.00 hodin.

Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy se snaží vytvářet dětem prostředí, v němž by se cítily bezpečně, jistě a spokojeně. To si myslím vyjadřuje i náš ŠVP „Chceme se učit smíchem a hrou“.

Všechny děti mají samozřejmě stejná práva, možnosti i povinnosti. Osobní svoboda a volnost je tolerována do mezí, které vyplývají z norem slušného chování a bezpečnosti dětí.

Při výchovně-vzdělávacích činnostech se počítá s aktivní účastí všech dětí, pedagogové jsou motivujícím a komunikaci řídícím prvkem směřujícím kolektiv k příjemné spolupráci plné vzájemné důvěry. Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly a postupně se vyřazuje nezdravé soutěžení. V dětech je rozvíjena citlivost, tolerance, trpělivost, ohleduplnost a zdvořilost, což vede k vytvoření kolektivu dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi a kde je slovo šikana pouze pojmem z knih.

Podmínky pro spoluúčast rodičů

Pedagogové se snaží vybudovat mezi MŠ a rodiči vztah postavený na základech důvěry a partnerství, daný vzájemným respektem, porozuměním a ochotou spolupracovat. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ a jsou pravidelně a pravdivě informováni o dění ve třídě i o připravovaných akcích, popřípadě změnách. Pedagogové chrání a respektují soukromí rodiny, jednají vždy taktně a ohleduplně a nevměšují se do jejich vnitřních záležitostí.

MŠ podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o rozvoj dítěte. V otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí poskytuje samozřejmě rodičům odborné poradenství.

Podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolních vzdělávacích činností jsou pro vzdělávání všech dětí společné, ale jejich naplňování se přizpůsobuje tak, aby maximálně vyhovovalo potřebám a možnostem všech dětí. Snahou pedagogů je vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho/její osobnosti a dosažení vysokého stupně samostatnosti.

Vzhledem k odlišnosti nároků na výchovu dětí se specifickými vzdělávacími potřebami (životospráva, přístup, zdravotní hlediska, personální zajištění, atd.) jsou základní podmínky přístupu k těmto jedincům stanoveny zákony, vyhláškami a prováděcími předpisy. Některé jsou pro všechny děti společné, jiné se liší podle charakteru a stupně postižení či znevýhodnění dítěte. Rozsáhlou skupinu tvoří děti se zdravotním postižením – tělesným, zrakovým, sluchovým, motorickým, řečovým, s poruchami vnímání a pozornosti, kombinací postižení a mentální retardací. Druhou skupinu představují děti se zdravotním znevýhodněním a třetí se znevýhodněním sociálním. Při zařazení těchto dětí do běžného provozu je nutné sestavovat individuální vzdělávací programy vyhovující jejich potřebám. To samé platí i pro přístup k dětem mimořádně nadaným.

Pro děti se speciálními vzdělávacími jsou ve spolupráci s SPC nabízeny kompenzační pomůcky doporučené odborníky. Podle postižení zajišťujeme zvýšený bezpečnostní dohled a pro dítě je vypracován individuální vzdělávací program. Je vytvořena nabídka zvládnutelných aktivit. Zajištěna je i těsná spolupráce s odborníky a rodiči dítěte.

Nejdůležitější je však samotné chtění pedagogů a úzká spolupráce s rodinou.

Personální podmínky

	Vzdělání	Funkce	Absolvované semináře
Mgr. Markéta Šimková	PdF MU Brno Magisterský studijní program speciální pedagogiky FF MU Brno Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky	Ředitelka ZŠ a MŠ Koordinátor ICT	
Mgr. Ivana Hesová	UP Olomouc učitelství pro 1. stupeň ZŠ a NJ pro 1. stupeň ZŠ Celoživotní vzdělávání k rozšíření kvalifikace – spec. pedagogika	Vedoucí učitelka Zdravotník	
Jana Bednářová	SPGŠ Brno – obor Předškolní pedagogika	Učitelka MŠ	
Mgr. Božena Tatičková	UP Olomouc, Učitelství pro 1. st. ZŠ	Učitelka MŠ	
Radka Suchá, DiS.	VOŠ sociální, Brno	Asistent pedagoga	
Věra Tatičková		Školnice, hospodářka, kuchařka, topič	

Vedoucí učitelka MŠ - Mgr. Ivana Hesová je v současné době na mateřské dovolené, funkce vedoucí učitelky není zastoupena. Závazky vedoucí učitelky plní paní ředitelka Mgr. Markéta Šimková spolu s řadovými učitelkami.

Všichni pedagogičtí pracovníci mají zájem se dále sebezvdělávat. Učitelky se účastní seminářů, školení dle svého zaměření, kurzů ESF, sebezvdělávají se ve studiu speciální pedagogiky. Získané poznatky uplatňují v praxi. Spolupracují se speciálním pedagogickým centrem a odborníky v mnoha oblastech tak, aby zajistili tu nejlepší péči svěřených dětí.

V rámci sebezvdělávání odebíráme časopis „Informatorium“ a dětský časopis Pastelka.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

„Chceme se učit smíchem a hrou“

Školní vzdělávací program „Chceme se učit smíchem a hrou“ vychází z RVPPV. Učivo je uspořádáno do ucelených částí – vzájemně provázaných integrovaných bloků. Ty jsou obecnější povahy a obsahují všechny oblasti RVP PV. Učivo je zpracováno globálně.

Hlavní cíle programu jsou:

- Rozvoj kladného vztahu dětí k přírodě a poznávání krás života na vesnici
- „Aby naše děti rády chodily do mateřské školy“
- Rozvoj verbální komunikace s důrazem na logopedii

Nabídka respektuje podmínky školy i skladbu kolektivu dětí. ŠVP je otevřeným dokumentem, který je možno dle nových poznatků a zkušeností doplňovat, popřípadě pozměňovat, a bude každoročně aktualizován. Je koncipován tak, aby nebyla potlačena tvořivost učitelek. Integrované bloky přinášejí pestrou nabídku činností jak intelektových tak praktických. V tématech se částečně odráží i přirozený cyklus ročních období, přírodní i společenské situace, svátky a slavnosti, výročí a prostředí obce. Jsou volena tak, aby bezprostředně souvisely s přirozeným životem a konkrétním prostředím dětí.

Každý blok obsahuje ústřední téma a podtémata, která jsou na něj úzce vázaná.

Školní vzdělávací program přináší nabídku, ze které každá učitelka vybírá dle konkrétních podmínek a situací jednotlivé bloky pro třídní vzdělávací program. Není povinností všechna témata realizovat.

Nabídka činností v rámci třídního vzdělávacího programu je aktualizována a dotvářena průběžně na základě zpětné vazby, reakcí a spolupráce dětí, popřípadě také nově se naskytnutými příležitostmi.

Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- ◆ nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, soukromí, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody atd.)
- ◆ omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- ◆ nerespektování rozdílných tělesných smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- ◆ neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- ◆ omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- ◆ absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- ◆ nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- ◆ dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- ◆ nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- ◆ nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- ◆ nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, nářadím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

2. Dítě a jeho psychika

a) jazyk a řeč

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- ◆ málo příležitostí k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- ◆ špatný jazykový vzor
- ◆ vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- ◆ časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)
- ◆ nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- ◆ omezený přístup ke knížkám

b) poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- ◆ převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- ◆ příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- ◆ omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- ◆ převažující důkaz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- ◆ zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopností s nimi samostatně pracovat
- ◆ málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- ◆ nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- ◆ nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

c) sebepojetí, city, vůle

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nalézá dostatek lásky a porozumění
- ◆ nedostatek možností projevit vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky
- ◆ nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- ◆ nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- ◆ jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí
- ◆ spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětmi dospělými
- ◆ stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- ◆ nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnost a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- ◆ nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění
- ◆ málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování

3. Dítě a ten druhý

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- ◆ nedostatečně psychosociálně „ bezpečné “ prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- ◆ nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- ◆ příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- ◆ autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- ◆ manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- ◆ nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- ◆ prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- ◆ časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti

- ◆ nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- ◆ nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- ◆ nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- ◆ příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- ◆ nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- ◆ soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

4. Dítě a společnost

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- ◆ přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů
- ◆ nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
- ◆ příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)
- ◆ zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- ◆ schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek
- ◆ nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- ◆ ironizování a znevažování úsilí dítěte
- ◆ potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
- ◆ nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přihlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- ◆ nedostatek informací o ochraně před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- ◆ nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

5. Dítě a svět

Rizika (co ohrožuje úspěch vzdělávacích záměrů pedagoga)

- ◆ nedostatek příležitostí vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- ◆ nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- ◆ jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- ◆ výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- ◆ užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- ◆ převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- ◆ nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- ◆ nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- ◆ špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)
- ◆ uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

Integrované bloky

Integrovaný blok č. 1

Projekt: Naše školka

Já a moji kamarádi

Naše hračky

Pod jabloní

Charakteristika (záměr vzdělávacího úsilí)

- postupná adaptace na mateřskou školu, zvládnout odloučení od rodičů
- pomoc dětem a rodičům orientovat se v prostředí mateřské školy, vést k navazování vzájemných kontaktů, rozvíjet komunikativní dovednosti, vytvářet pocit bezpečí, rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat
- vytvářet elementární pracovní dovednosti, vést k radostnému přijímání nových poznatků.
- zachovávat správné držení těla
- záměrně se soustředit a udržovat pozornost
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- chápat prostorové pojmy

1. Dítě a jeho tělo

- učit děti orientovat se v prostředí své třídy
- učit se ukládat věci na své místo, vytvářet všeobecné pracovní návyky
- zvládat jednoduché pohybové dovednosti
- vytvářet a upevňovat při stolování návyky sebeobsluhy, hygienické a společenské
- zlepšovat manipulační schopnosti v různých činnostech
- rozvíjet dovednost při hře
- vytvářet u dětí návyk správného dýchání
- vést děti k pečlivosti a přesnosti při vykreslování pastelkou, ke správnému držení pastelky
- zvládnout jednoduchý pracovní postup při překládání papíru, narýchování

- správně zacházet s nůžkami
- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- podporovat správné držení těla, koordinaci rukou při chůzi a běhu
- rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé motoriky
- rozvíjet smyslové vnímání, zrakovou paměť, reagovat na zrakový signál
- orientovat se v prostoru
- učit děti rozlišovat, co prospívá zdraví

Vzdělávací nabídka

- vytrhávání z papírů, skládání, mačkání, stříhání papíru, vykreslování, koulení míče, hod, lokomoční činnosti, pohybové hry, manipulace s předměty, otužování, chůze ve skupině
- chůze v přírodním terénu, poznávání přírodnin hmatem – kůra stromů, kameny, plody, atd., jednoduché sebeobslužné činnosti, navlékání drobných přírodnin a jiné práce s přírodninami, hry s dopravní tematikou, grafické činnosti

2. Dítě a jeho psychika

- obohacovat citový život dětí
- učit se spolupracovat při řešení problému
- rozvíjet komunikační schopnosti
- poznávání se navzájem, schopnost vcítit se do druhého – empatie
- formulovat své požadavky a přání
- vést k rozvíjení artikulačních, řečových, sluchových a rytmických her
- pokoušet se zapojovat do skupinové konverzace
- ověřovat si úroveň výslovnosti a vyjadřovacích schopností
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru, nenechat se vyrušit, neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu
- dokončit hru i rozdělanou činnost, udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokyn dospělého a řídit se jím
- hledat správné odpovědi na problémové situace
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a svých blízkých
- orientovat se v prostoru a v rovině, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, uvnitř, vně) a těchto pojmů běžně užívat
- seznamovat se s pojmy ovoce a zelenina

- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, přírodě i k věcem
- rozvíjet zrakovou paměť, chuťové vnímání
- podporovat vznik relativní citové samostatnosti
- učit a procvičovat 2/4 taktem, metronom
- vytvářet správné návyky chodce
- seznamovat s druhy dopravních prostředků

Vzdělávací nabídka

- pozorování v přírodě, hry, využívání a experimentování s ovocem a zeleninou, ochutnávka
- poslech a využívání pohádek, artikulační a rytmické hry, komunikativní kruh, hudebně pohybové hry, pozorování dopravního ruchu, hra Co by se stalo, kdyby...
- divadelní představení a následná vlastní reprodukce, labyrint

3. Dítě a ten druhý

- navazovat vztah k druhým lidem
- učit děti společně si hrát a dodržovat pravidla
- vést děti k utváření pěkných vztahů mezi sebou navzájem
- posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním
- hledat dohodu s kamarádem, podřídit se přání druhého, respektovat jeho názor
- podřídit se společným pravidlům
- učit děti uplatnit své individuální potřeby
- hledání kladných projevů v pohádkách i v životě

Vzdělávací nabídka

- společná práce dětí (jen jeden papír), hravé činnosti, využití pohádek, dramatické činnosti,
- kulturní představení (divadlo, kino), činnosti ve dvojicích a skupinách, didaktické hry k utváření osobnosti, spolupráce při pokusech (salát, kompot), setkávání v komunikativním kruhu, skupinové námětové hry, společenské hry – domino, pexeso, vytváření pravidel společného soužití, hry k navazování vztahů, chůze ve dvojicích, navazování kontaktů k druhým, vtažení do hry – pomoc ostatním, při adaptaci, využívat dovednosti starších dětí k pomoci mladším

4. Dítě a společnost

- vytvářet pocit sounáležitosti ke společenství ve třídě
- rozvíjet schopnost spolupracovat
- soustředěně vyslechnout pohádku ve společenství třídy
- vyjádřit svůj vlastní prožitek, vlastní fantasmii
- zjišťovat pěveckou úroveň třídy
- rozvíjet intonaci, pěvecké dovednosti, tvořivost při vyjadřování a rozlišování rytmu pohybem
- zapamatovat si krátký verš se správnou výslovností, vést k zapamatování si krátkého popěvku
- společným poslechem a milou pohádkou probouzet u dětí pocit pěkných chvil strávených ve společnosti svých kamarádů, PH na stmelení kolektivu (židličkovaná)
- vést k využití barevné škály
- poznávat hodnotu věci a lidské práce (kuchyň MŠ)

Vzdělávací nabídka

- hra na tělo, poslechová činnost, poslech pohádek před spaním, jednoduché instrumentální činnosti
- přírodovědné vycházky, využití školní zahrady, kulturní programy pro děti, otisk rukou na papíře, komunikativní kruh, lidová říkadla, popěvky, vytváření pravidel chování ve třídě – tvoření symboliky, pokusy o řešení krizových situací v MŠ, v dopravě, na vycházce, společné hudební chvílky u klavíru s rytmickými nástroji

5. Dítě a svět

- posilovat lásku k živé a neživé přírodě
- vést k porozumění, že všechno kolem se mění a vyvíjí
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách, osvojit si elementární poznatky o sobě a rodině
- poznávat, co je bezpečné, kde nám hrozí nebezpečí, orientovat se bezpečně při všech činnostech

Vzdělávací nabídka

- vycházky do blízkého okolí MŠ, hravé aktivit v blízkém okolí MŠ, vytváření pravidel bezpečného chování na konkrétních situacích, prohlídka prostor MŠ
- manipulace s přírodninami, s různými materiály a surovinami, sestavování z přírodnin (kamínky, písek, kaštiny,...), komunikativní kruh – kdo je doma a kdo v MŠ

Integrovaný blok č. 2

Projekt: Rostliny a plody podzimu

Život v lese

Změny, které přináší podzim (počasí, oblečení)

Podzim na poli

Ptáci v přírodě

Charakteristika (záměr vzdělávacího úsilí)

- seznamovat děti s barevnou podzimní přírodou
- kultivovat mravní a estetické vnímání, citění a prožívání motivované podzimní přírodou a jejími plody, osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejich proměnách, zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání., přechod od konkrétné názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému). Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní. Vést o odpovědnosti ke svému zdraví. Zvládat jednoduché sebeobslužné úkony.
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

1. Dítě a jeho tělo

- protáhnout jednotlivé části těla, dýchání při cvičení
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- procvičovat běh s vyhýbáním
- procvičovat poskoky a skoky mezi překážkami
- procvičování házení a chytání míče, užívání různého náčiní, náradí
- užívat různé pomůcky k pohybu
- rozlišovat podle zraku a chuti, zdokonalovat hmat
- posilovat pracovní zručnost s přírodním materiálem
- rozvíjet jemnou motoriku
- učit rovnému střihu s nůžkami, dodržovat bezpečnost
- učit správné technice lepení
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu

- upevňovat špetičkové držení ruky, lehký tah
- kreslit kruhový tvar – uvolnění ramenního kloubu
- procvičovat zrakové vnímání – více méně, stejně
- učit znát význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka

Vzdělávací nabídka

- vytrhávání tvarů z papírů, stříhání, míčové hry, výroba „podzimníčků“, grafické činnosti, poznávání přírodnin hmatem – kůra stromů, kameny, plody atd.
- třídění přírodnin (brambory) podle velikosti, bramborová tiskátka, sestavování přírodnin z části (rozkrojený brambor), figurky z brambor, pohybové znázornění říkadel, tělovýchovné chvílky při hudbě
- jízda na tříkolkách, koloběžkách a srážedlech
- pohyb v lese, na písku

2. Dítě a jeho psychika

- seznámit s charakteristickými znaky podzimu
- rozlišovat slovní zásobu o slova označující jevy a činnosti, které souvisí s podzimní přírodou
- poznat a pojmenovat některá volně žijící zvířata
- vytvářet významové kategorie na základě pozorování (plody, houby)
- všimnout si různých druhů stromů a keřů, znát plody některých z nich
- seznamovat děti se společenstvím lesa, všimnout si barev a tvarů přírodnin
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat, číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení
- pochopit význam piktogramu, osvojení si pravidel chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozvíjet cit pro fonemický sluch – jednoduché sluchové analytické činnosti
- orientovat se v prostoru a v rovině, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (před, za, pod, nad)
- určovat pořadí – první, poslední
- rozvíjet sluchové dovednosti při rozkladu slov
- dbát o správnou výslovnost, hlasitost mluveného projevu
- objevovat vytváření zdvojnělin

- seznamovat s barvami
- vyhledávat krátké a dlouhé cesty
- rozvíjet u dětí schopnost klást otázky, formulovat své požadavky
- upevňovat výslovnost, paměť při opakování krátkých veršovanék
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- vyjádření nálady pomocí barvy
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců i kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)

Vzdělávací nabídka

- jednoduché sluchové analytické činnosti, jazykové hříčky, pozorování stromů, popis obrázků, vycházky do přírody, hra Co by se stalo, kdyby..., pozorování a rozhovory, smyslové hry
- konkrétní operace s přírodním materiálem, práce s knihou, s obrazovým materiálem, vymyšlení hádanek, kladení otázek, hledání odpovědí, přiřazování obrázků podle obrysu, pexeso, početní představy, dopravní značky a označení
- jízda v hromadném dopravním prostředku

3. Dítě a ten druhý

- vědět, že pracovitost je vlastnost člověka, že přináší prospěch
- ocenit výsledky práce druhých – pomáhat si navzájem
- získávat vztah k tomu, kdo něco umí, dokáže, vážit si významu práce pro druhého
- podporovat vytváření dětských přátelství
- vytvářet pocit sounáležitosti
- učit děti uplatňovat své individuální potřeby

Vzdělávací nabídka

- společenské hry ve dvojicích a skupinách, zařazování her z tvořivé dramatiky, společné činnosti mladších a starších dětí, vyžadující vzájemnou pomoc a spolupráci

- poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi, vaření čaje z šípků, z křížal, vaření polévky, kompotů, pečení brambor atd., navazování kontaktů k druhým, vtažení do hry, papírová koláž: stromy, plody, ptáci, výroba atlasu ptáků, leporela ptáků, skládání obrázků ptáků z částí, pexeso

4. Dítě a společnost

- klást základy pro výraznost recitace, postupně pochopit vtip a slovní hru ve veršovaném textu
- soustředit se na poslech pohádky různých autorů
- malovat čistými barvami, učit techniku malování čistými barvami a vymývání štětce a otírání do hadříku
- motivovat k zaplnění celé plochy výkresu
- rozvíjet fantazii, smysl pro barvy a tvar (bramborová tiskátka)
- posilovat fantazii a představivost při výtvarné činnosti s tiskátkem z brambor
- přiměřeným tlakem dlaní na modelínu vytvořit kouli, povytáhnout hmotu dle potřeby
- vytvářet dekorace z podzimních přírodnin, zapojovat děti do výzdoby třídy
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebně pohybových činností
- zařazovat sólový a skupinový zpěv
- sledovat rytmus
- zařazovat poslechové činnosti
- učit se zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- pohybem charakterizovat postavu z pohádek, rozvoj neverbálního vyjadřování
- seznamovat děti s možnostmi řešení krizové situace
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti

Vzdělávací nabídka

- modelování, malování, výroba bramborových tiskátek, tvoření z papíru – drak, procházky do lesa, hry na tělo – jednoduché rytmické doprovody
- poslechové činnosti – zvuky v přírodě, hudebně pohybové hry

5. Dítě a svět

- osvojovat si jednoduché poznatky o podzimní přírodě a jejich proměnách
- objevovat svět zvířat ve volné přírodě
- vytvářet povědomí o hledání poučení a inspirace v knihách a v časopisech
- manipulace s plody podzimu (kompot, polévka)
- osvojovat si poznatky o přírodě v lese

Vzdělávací nabídka

- přirozené poznávání rozmanitosti podzimní přírody (les, zahrada, pole), práce s encyklopedií
- využívání režimových momentů k diskusi nad získanými poznatky, didaktické hry, kladení otázek a hledání odpovědí, vyhledávání ptáků v encyklopediích, pozorování života mravenců, pozorování

Integrovaný blok č. 3

Projekt: Co dokáže vítr

Co děláme celý den

U nás doma

Nejsme všichni stejní – moje tělo

Kam chodí táta s mámou do práce

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- seznamovat se s podzimní přírodou
- charakterizovat podzim hlavními znaky, uvědomit si význam lidské práce pro život člověka, orientovat se v čase – den, noc, poznat hlásku na začátku slova, uplatňovat tvořivost a fantazii při estetických činnostech, posilovat prosociální chování ve vztahu k rodině, vnímat a přijímat její základní hodnoty
- vytvářet zdravé životní návyky a postoje, vytvářet povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách, podílet se na organizaci hry a činnosti
- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky, zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní návyky
- pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem, rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách, vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit

1. Dítě a jeho tělo

- rozvíjet poznatky o těle, pravá a levá ruka, jednotlivé části těla
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- seznámit děti s pěti smysly člověka

- znát základní zásady zdravého životního stylu, pozitivní účinky pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování, o faktorech poškozující zdraví včetně návykových látek
- uvolňovat ruku v zápěstí a v loktu
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky při kresbě
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, použít ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- procvičovat chůzi za vedoucím dítětem se změnami směru
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- reagovat na zvukový signál
- vytvářet životní postoje prospívající zdraví
- seznamovat se se zdravým způsobem života
- sladit pohyb s rytmem a hudbou, ovládat dechové svalstvo
- rozvíjet konstruktivní činnosti
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- pracovat se stavebnicemi, skládkami
- odstraňovat strach z výšky (využívání tělovýchovného náradí)

Vzdělávací nabídka

- obkreslování postavy a části těla, cvičení na lavičce, cvičení a hry s přírodninami, grafické činnosti
- hudebně pohybové hry, nácvik tanečků, pohybová improvizace, smyslové a psychomotorické hry, společná cvičení, jednoduché hry s tělem v doprovodu říkadel
- stavba z kostek, navlékání korálek, skládání mozaiky, zavázání kličky

2. *Dítě a psychika*

- zvyšovat používání sloves (lidské profese)
- rozvíjet komunikativní schopnosti
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- věnovat péči správné výslovnosti a výraznosti řeči (ozvěna)
- poznat a pojmenovat doplňkové barvy
- rozvíjet rozlišovací schopnosti, vyhledávat stejné barvy
- popis jednoduchého děje
- vyjádřit vlastní prožitky, rozvíjet komunikativní schopnosti
- podporovat zájem a přirozenou zvědavost o své zdraví
- seznamovat s pojmy kulatý, hranatý, hledat rozdíly mezi předměty
- rozlišovat základní geometrické tvary
- orientovat se v prostoru a v rovině, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (uvnitř, vně, u, vedle, mezi)
- rozlišovat hlásku na začátku slova
- reprodukovat krátký text, vyprávět pohádku
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je
- zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- osvojování dovednosti ztrácet zábranu při přednesu před ostatními
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- zaměřit se na rozvoj myšlenkového procesu a vyjadřovacích schopností
- umět charakterizovat hlavní znaky podzimu
- seznamovat se s názvy dnů v týdnu

Vzdělávací nabídka

- ozvěnové hry, pantomima – profese, hádanky – Hádej, co dělám reprodukování pohádky, samostatný slovní projev, dramatizace, hra Na co myslím, rozpočítadla, encyklopedie, didaktické hry, maňásková scénka
- využití počítače- program Na malování, pozorování Neklidu, pozorování části těla lupou, sluchové hry, rozvoj dovedností předcházející zájmu o psanou podobu jazyka, skládání obrázků postavy z částí – geometrické tvary, vyjádření pocitů, prožitků – hra Smajlíci, dokreslování okopírované ruky

3. Dítě a ten druhý

- posilovat prosociální chování ve vztahu k druhému
- učit děti odmítnout nevhodné chování, vzájemné ubližování
- vést děti k dodržování pravidel, hrát fair play
- vytvářet vztah k lidem, kteří jsou ve své profesi odborníci
- vážit si výsledků práce svých nejbližších
- dohodnout se mezi sebou na tvořivých hrách
- používat zdvořilostní oslovení, zařazovat pozdravení a poděkování, vítání, loučení
- vytvářet postoje, tolerance respekt, přizpůsobivosti
- učit ocenit a pochválit kamaráda

Vzdělávací nabídka

- námětové hry, slovní hříčky, tvořivé hry, využití literatury, návštěva filmového představení, divadelní představení
- manipulační práce ve dvojici – svázané ruce, hra Na zrcadlo, vedení druhého dítěte se zavázanýma očima, měření výšky postavy provázkem – porovnávání, hledání kuličky v písku – hmat

4. Dítě a společnost

- citlivě vnímat krásu podzimních barev, míchat barvy na paletě, zapouštět je do vlhkého podkladu
- využívat celou plochu papíru, zvýraznit malbu dokreslením

- vystihnout znaky postavy při činnosti
- rozlišovat dynamiku a tempo písně
- zpívat písničky na zvukomalebné slabiky
- opakovat písně z minulého období
- seznamovat s lidovými písněmi
- objevovat charakteristický rozdíl mezi ukolébavkou a tancem
- spojit hledání části svého těla s rytmem
- chápat obrazné přirovnání
- vnímat morální poučení z povídky
- vytvářet povědomí o morálních hodnotách
- umět si vybrat báseň s podzimní tematikou
- rozvíjet povědomí o péči o své zdraví a významu každodenní hygieny
- vystihnout výraz obličeje – radost, smutek

Vzdělávací nabídka

- modelování postavy, hry s barvami, obkreslování části těla (ruka, chodidlo), poslech povídky a vymýšlení jednoduchého příběhu
- hudební hry, seznámení s lidovými písněmi, recitace, sluchové hry, vystižení výrazu

5. Dítě a svět

- poznávat věci, které člověku slouží při práci
- úloha strojů a přístrojů v životě člověka
- seznámit se se změnami počasí
- hledat odpovědi na otázky, jak ještě chráníme své zdraví, proč nesbíráme předměty odhozené na ulici – injekční stříkačky, neznámí lidé
- hledat odpovědi na otázky, jak lidská činnost prostředí chrání a zlepšuje, ale také poškozují a ničí
- jak pečujeme o své okolí, udržování okolí v čistotě, odpadové suroviny
- osvojovat si sounáležitost s ostatním světem (kalendář, hodiny...)

Vzdělávací nabídka

- využití encyklopedií, časopisů, pozorování a rozhovory o pracovních činnostech, exkurze, péče o školní prostředí, výběr obrázků – Co potřebuji k životu, třídění obrázků – zdravé x nezdravé, hrabání listů
- třídění stavebnic, přiřazování náradí k profesím, ekohry, námětové hry (řemesla, pracovní činnosti – pošta, banka, škola.), pozorování práce dospělých

Integrovaný blok č. 4

Projekt: Adventní čas

Přijde Mikuláš

Hvězdička v červeném jablíčku

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- připravovat se na vánoční svátky, vědět jaký je jejich smysl
- rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební a dramatické, produktivní i receptivní (vánoční tradice a slavnosti u vánočního stromku)
- rozvíjet schopnost vytvářet citové vztahy k rodině a k okolí, rozvíjet užívání všech smyslů, rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární, osvojovat si dovednosti k výkonu jednoduchých činností, k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, pomůckami, nástroji
- domluvit se slovy, porozumět slyšenému, sledovat a vyprávět příběh, pohádku, přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit

1. Dítě a jeho tělo

- koordinovat lokomoci, sladit pohyb s hudbou
- nácvik hodů horním obloukem
- plazení po břiše, rozvíjet celkovou obratnost (kotoul vpřed)
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
- procvičovat poskoky, běh na signál
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů, ovládat koordinaci ruky a oka
- zvládat jemnou motoriku, zacházení s tužkou, správné držení tužky, kreslit lehce
- správně držet nůžky při vystřihování
- nanášení lepidla v přiměřeném množství, čistota práce
- procvičovat zrakové vnímání a zrakovou paměť
- rozvíjet prostorové cítění, prostorovou představivost
- při pracovních činnostech využívat dekorativních prvků
- vést děti ke sledování a psaní zleva doprava

- vytvářet situace k rozvoji fyzické zdatnosti
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji

Vzdělávací nabídka

- pohybové hry, cvičení na nářadí, chůze ve sněhu, vystřihování, výroba vánočního přáníčka, dárků, výzdoba třídy, čertovské kuželky, výroba čerta z řepy, čertovský rej, čertovský škleb – mimika, výroba celofánového anděla, stříhání z papíru, výroba ozdob z alobalových prutů, obtisky rukou – andělíček, otisk větviček
- výtvarné činnosti s tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami, vytváření z papíru, překládání textilu, modelovací hmoty
- hra na triangl, bubínek, chřestidla

2. Dítě a psychika

- rozlišovat počet slabik ve slově
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků, řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- orientovat se v prostoru a v rovině, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu)
- vyjádřit samostatně myšlenku, pocity, přání, úsudek
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném prostředí (v rodinném a cizím prostředí)
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity viděné i slyšené
- porovnávat, řadit a třídit předměty podle určitého pravidla, orientovat se v počtu 1- 6
- určovat významové kategorie (patří – nepatří)
- rozvíjet schopnost vyjadřovat se gramaticky správně
- vyvinout volní úsilí soustředit se na činnost, dokončit činnost
- utvořit jednoduchý rým na dané slovo
- vyjadřovat samostatně úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- zdokonalovat vědomé napodobování jednoduchého pohybu
- vnímat všemi svými smysly, vytvářet pocit sounáležitosti
- dorozumět se verbálně i nonverbálně
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně
- předat vzkaz, chápat jednoduché hádanky a vtipy

Vzdělávací nabídka

- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu, hry se slovy, porovnávání a třídění, řazení předmětů, hraček
- využití vánočních koled a písní, seznámení s tradicemi adventu (pečení cukroví, příprava vánoční besídky, hledání podstatných rozdílů – co patří čertovi, Mikuláši...)
- naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledování řečníka i obsah, formulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, komentování zážitků a aktivit, posuzuje slyšené)
- používat gesta, udržení očního kontaktu, správné reagování na neverbální podněty
- samostatné dokončení příběhu, dokázat odhadnout, jak dopadne
- vyprávění zážitků, vyjmenování předmětů viděných na procházce, zapamatování slyšeného rytmu, melodie
- vybírání předmětů podle jednoduché souvislosti (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva, vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.),

3. Dítě a ten druhý

- prožívat radost z možnosti splnit přání druhých
- vnímat, co si druhý přeje
- připravit překvapení pro své blízké
- uvědomovat si střídání vedoucích úloh ve hře
- uvědomovat si svá práva, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- podpora schopností a dovedností pro navazování a rozvoj vztahu dítěte k jiným lidem
- vytvářet prosociální postoje

Vzdělávací nabídka

- vánoční besídka pro děti, výroba dárků, posezení u svíčky, důvěrné rozhovory, sdílení a aktivní naslouchání druhému, pečení cukroví, hry u vánočního stroměčku

4. Dítě a společnost

- probouzet výtvarnou fantasií, experimentování s barvami a materiálem
- pozorovat a hodnotit s dětmi knižní ilustrace, uvádět některé znaky ilustrace do souvislosti s vlastními zážitky dětí
- vyzdobit barevně i vzorem plochu, užití dekorativních prvků
- osvojovat si dovednosti při práci s těstem – vykrajování
- vést k soustředěnosti při poslechu vánočních písní a koled
- v kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- všímat si kulturních památek kolem sebe
- zvládnout jednoduché instrumentální dovednosti – vyjádřit těžkou dobu, vést k dodržení rytmu
- vést k vyjádření $\frac{3}{4}$ taktu pohybem
- seznamovat s vánočními písněmi a koledami

Vzdělávací nabídka

- tvoření vánočního cukroví, poslech a zpěv písní a koled, zpracování různých materiálů, využití literatury, příprava vánoční besídky a Mikulášské nadílky, výroba dárků, instrumentální činnosti, posezení u stromečku, taneční činnosti, seznamování se zvyky a tradicemi, výzdoba třídy

5. Dítě a svět

- poznávat kouzlo Vánoc, seznamovat se zvyky a tradicemi (Advent)
- osvojování jednoduchých poznatků o světě – tradice Vánoc u nás a v jiných zemích
- připravit Vánoce pro zvířátka
- všímat si, jak se lidé k sobě chovají o Vánocích (máme se rádi, umíme být na sebe hodní po celý rok?)
- vytvářet povědomí, kam patří stromeček a obaly z dárků po Vánocích
- myslet na osamělé a staré lidi

Vzdělávací nabídka

- využití literatury, poznávání jiných kultur, péče o zvířata v zimě – zdobení stromečku, pozorování přípravy Vánoc

Integrovaný blok č. 5

Projekt: Zimní sporty

Příroda spí

Zvířata v zimě

Jdeme k zápisu

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- seznamovat se s ročním obdobím – zima, znát chování zvířat v zimě, události v přírodě, hlavní znaky zimního počasí
- vést děti k zvládnutí základních hudebních dovedností, rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu, upevňovat citové vztahy k rodné vesnici, chránit osobní bezpečí a soukromí ve vztazích s dospělými, rozvíjet základní kulturně společenské postoje, vytvářet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám, vytvořit základní povědomí o živé i neživé přírodě v zimě
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat

1. Dítě a jeho tělo

- rozvíjet pohybové schopnosti v oblasti hrubé motoriky, učit se dovednosti hodů na cíl
- procvičovat lehký pružný běh – reagovat na světelný signál
- v prostoru běhat s vyhýbáním za pohotovostní orientace
- zlepšovat pohybové dovednosti – rovnováhu, hry na sněhu a ledu
- upevňovat obratnost a postřeh na pohybujiící se míč, chytit ho po odrazu od země
- běhat s výskokem a dotykem na zavěšené předměty
- procvičovat zrakové vnímání, rozlišování detailů, trpělivost a vytrvalost u činnostech
- učit vystřihovat pravidelný tvar
- zvládat jednoduché úklidové činnosti
- zdokonalovat koordinaci ruky a oka, vést ke správnému držení tužky s vyvinutím lehkého rovnoměrného tlaku na pastelku
- upevňovat sebeobslužné návyky
- učit základům sportu – lyžování, plavání
- upevňovat znalosti o jednotlivých částech těla, seznamovat s funkcí některých orgánů

- seznamovat děti s významem oblečení pro zdraví člověka
- seznámit děti s významem otužování, zdravý životní styl
- vybírat s dětmi hudbu pro improvizovaný pohyb
- upevňovat samostatnost při práci s papírem a lepidlem

Vzdělávací nabídka

- hry na sněhu a ledu, sáňkování, bobování, klouzání a lyžování, rozhovory na téma – Proč otužování vzduchem..., práce s papírem a lepidlem, pohybové hry a tanečky, míčové hry, zimní vycházky, třídění oblečení – dle roč. období, prostorové vytváření z krabiček a sáčků – domečky, zvířata, vědomé napodobování pohybu zvířat, výroba vesnice z papírových krabic, modelování těla zvířat

2. Dítě a psychika

- zajímat se o psanou podobu jazyka, probouzet zájem o knížky
- učit děti pracovat podle diktátu
- vést děti k orientaci v prostoru i v rovině (vpravo, vlevo), sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- orientovat se v prostoru a v rovině, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- vytvářet dvojice slov začínajících stejnou hláskou
- vytvářet synonyma
- učit vytvářet jednoduchý rým
- procvičovat správnou výslovnost a výrazný hlasitý přednes
- zvyšovat používání sloves
- hledat přídavná jména pro vyjádření vlastností např. sportovce
- hledat rozdíly – třídit oblečení na zimní a letní
- působit na rozvoj volního úsilí, soustředění, učit se dokončit započatou činnost
- seznamovat děti s péčí o zvířata v zimě
- zapojovat děti do péče o zvířata
- všímat změn v zimní přírodě
- charakterizovat rozdíl mezi vesnicí a městem

- seznamovat s vlastnostmi sněhu a ledu
- rozvíjet konstruktivní myšlení
- pamatovat si postup řešení, pamatovat si zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii, jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů, krátký rytmický celek
- rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě, posilovat důvěru, znát svou adresu bydliště
- objevovat počet při manipulaci s předměty, hračkami, upevňovat číselnou řadou 1-10
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6, o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně
- chápat, že číslovka označuje počet
- seznamovat děti s lidovými pranostikami
- procvičovat obratnost jazyka, procvičovat správnou výslovnost
- používat zdvořilostní oslovení, umět pozdravit, zdvořile oslovit, požádat i poděkovat
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- nebát se požádat o pomoc, radu
- vést děti k jednoduché dramatizaci, učit zapamatovat si text

Vzdělávací nabídka

- práce s literaturou, experimentování, pozorování přírody, krmení zvířat a ptáků, lyžařský výcvik, manipulace s předměty, říkadla se zimní tematikou
- hry vyžadující vůli, vytrvalost, sebeovládání, slovní hříčky, logopedické hříčky, jednoduchá dramatizace, zraková percepce – stopy zvířat, skládání obr. z drobných tvarů, grafické napodobování symbolů, čísel, operace s materiálem – zkoumání vlastností, odhad, porovnání, cvičení paměti – Kdo přibyl, co se změnilo...

- pexeso, zvuky hudebních nástrojů, skákání panáka

3. Dítě a ten druhý

- hovořit s dětmi, jaké jsou vlastnosti sportovce, co je to vytrvalost a houževnatost
- učit děti výběru místa k zimním hrám
- vytvářet vztah k lidem starým a tělesně postiženým – ohleduplnost
- vést děti nebát se zveřejnit svůj vlastní názor, nenechat si líbit násilí jiným dítětem na své osobě, netrpět ubližování nebo ponižování
- vést děti k domluvě o postupu při společné práci
- zapojovat děti do společných aktivit, snažit se uplatnit
- seznamovat děti s významem osobního soukromí před cizími lidmi, vést k obezřetnému chování při setkání s neznámými dětmi nebo dospělými jedinci
- navozovat situace ochoty ke spolupráci mezi dětmi navzájem a k učitelce, rodičům
- nabídnout pomoc
- oprostít se od nepřiměřených projevů sobectví vůči jinému dítěti
- vést k rozlišení dobra a zla v pohádkách
- pochopit, proč si vážíme každého, odmítat společensky nežádoucí chování

Vzdělávací nabídka

- dramatizace, poslech pohádek, pohádky o zvířatech, bajky, filmové pohádky, hry, které vedou k ohleduplnosti ke druhému, hry na sněhu a ledu, rozhovory na téma starý a postižený člověk

4. Dítě a společnost

- motivovat děti k odvážné kresbě
- učit malovat postavu v pohybu
- malbou vyjádřit svou vlastní představu (pohádky, zimní krajina, naše město) a zvolit si vhodný formát papíru
- šetrně zacházet s oděvem
- probouzet zájem o základní kulturní vztah k literární tvorbě, připravovat dětem literární chvíle předčítáním z pohádkových knížek
- vytvářet vztah k místu, kde žijeme
- navozovat radostný pohyb za zpěvu písničky
- hrát si s hudebními hádankami, zpívat písničky pro poslech a pro nácvik
- přibližovat dětem obrazná přirovnání, seznamovat se žertovným textem

- vést děti k vnímání uměleckých předmětů
- radovat se za zimního počasí, vnímat krásy přírody v zimě

Vzdělávací nabídka

- malování, malování na sněhu, malování na tmavý podklad, využití inkoustu a zmizíku, prstových barev a jiných výtvarných technik
- manipulace s předměty, návštěva Horácké galerie, hry se slovy, dramatizace pohádek, kresba na alobal, na celofán

5. Dítě a svět

- učit se chápat přirozený vývoj ve změnách počasí
- vytvářet povědomí o ochraně přírody, uvědomovat si význam horské krajiny, zdravého vzduchu pro zdraví člověka
- vytvářet vztah k místu, kde žijeme
- seznamovat děti s důležitými institucemi, orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- upozorňovat na význam sportu pro zdraví člověka, vědět, že sportují i tělesně postižení (paraolympiáda)
- rozlišovat aktivity podporující zdraví člověka a vědět, které je mohou poškozovat
- poznávat naše známé sportovce a sportovce cizích zemí
- zajímat se s dětmi o knihy s obrazovým materiálem, objevovat poučení v knihách, všímat si krásy literatury pro děti
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, vnímat, že svět má svůj řád

Vzdělávací nabídka

- využití dětské encyklopedie, časopisů pro děti, odborné literatury, obrazových materiálů, rozhovory o získaných poznatcích, procházky
- péče o zvířata v zimě, experimenty s přírodním materiálem (rampouch rozpustit), pozorování pod lupou, hry na poštu, přiřazování, ...

Integrovaný blok č. 6

Projekt: Hrajeme si na školu

Karneval

Masopust

Tradiční řemesla

Co je kolem nás

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka, rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost, vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy, obrazový materiál, počítače, rozvíjet pocit sounáležitosti s přírodou, planetou Zemi
- rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti, vytvářet základní kulturní a společenské postoje, seznámit s lidovými řemesly a tradicemi naší vlasti, poznávat různé druhy materiálu
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je, respektovat potřeby jiného dítěte
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

1. Dítě a jeho tělo

- zdokonalovat funkci drobných prstových svalů
- uvolňovat ruku v zápěstí a loktu
- vést k pečlivosti při vykreslování obrázků, lehký a přesně ohraničený tah pastelkou
- kreslit obloučky odvážným tahem
- zdokonalovat stabilitu a rovnováhu
- procvičovat přísuný krok stranou a vpřed
- nacvičovat strnutí pohybu na slovo
- cvičit zrakovou paměť
- posilovat rozlišovací schopnosti hmatem
- zvyšovat nároky při vystříhování z papíru
- učit děti lehkému tahu tužky při kreslení šikmých čar
- pohotově reagovat na barvy
- procvičovat běh k určenému cíli

- osvojovat si návyky k podpoře osobní pohody
- poznat kamaráda podle hlasu
- zhotovit masku dle fantazie na Masopust
- upevňovat samostatnost při práci s papírem a lepidlem
- vybírat s dětmi hudbu pro improvizovaný pohyb, vyjádřit hudbu pohybem
- procvičovat chůzi podle hudby ve svižném pochodovém kroku
- vést k pocitu radosti z pohybu a z přiměřené fyzické zátěže
- podporovat samostatnost při jednoduchých prac. úkonech a úklidových činnostech

Vzdělávací nabídka

- hra Co přibylo, co ubylo, oslava Masopustu, taneční improvizace, grafické činnosti, vykreslování obrázků, výroba masek, pohybové hry, využití tělovýchovného náčiní a náradí, sáňkování, lyžování, koulování, skládání harmoniky z papíru, manipulační činnosti a jednoduché úkony s nástroji a náčiním, materiálem (pilka, hřebíky, kladivo...)
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci

2. Dítě a psychika

- hledat slova, která zní stejně – synonyma
- vytvářet pozitivní vztah k učení, rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka, rozlišit některá písmena, poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary
- upevňovat základní číselné a matematické pojmy, pojmenovat tvary a barvy
- upevňovat posloupnost měsíců v roce
- formulovat otázky a odpovědi
- seznamovat děti s lidovými pranostikami, říkadly a hádankami
- zdokonalovat pohyblivost rtů, nádech a výdech při vyslovování
- procvičovat znalost prostorových vztahů, množství, řazení
- objevovat svět mimo naši Zemi a tajemství točící se zeměkoule
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)

- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla, třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- samostatně tvořit delší věty
- řešit jednoduché labyrinty, hledat cestu k určenému cíli
- zařazovat hry cvičení logiky, paměti, negace - hádanky
- vést k samostatnému přemýšlení, vyslovení vlastního úsudku, názoru
- vědět, kde získávat informace a poučení
- zařazovat činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti
- dbát o gramatickou správnost mluveného projevu
- vést k rozlišení materiálu, z kterého jsou předměty vyrobeny
- vytvářet povědomí o třídění odpadových surovin
- upevňovat znalost básní a písní se zimní tematikou
- učit organizovat hru

Vzdělávací nabídka

- lidová slovesnost k zimnímu období, řešení cest a labyrintů, pohybové hry (Na sochy...), hra na cvičení logiky, paměti, negace, práce s encyklopedií, grafické činnosti, rozlišování tvarů, didaktické hry, skupinová konverzace, rozvíjet vyjadřovací schopnosti, využití stavebnic a rozličného materiálu – třídění dle různých kritérií, např. od nejmenšího k největšímu, poznat, co do skupiny nepatří, roztřídít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti, výzdoba třídy, poznávání svého jména v psané podobě, hry s telefonem – dialogy, řazení dětí podle velikosti, výroba dalekohledu

3. Dítě a ten druhý

- rozvíjet komunikativní dovednosti mezi dětmi
- dohodnout se na hře ve dvojici nebo na malé skupině
- poznávat důležitost vzdělávání – role budoucího školáka
- vyzdvihnout úsilí všech, kteří se svými nápady a prací podíleli na slavnosti ve třídě
- seznámit děti s vlastnostmi kosmonauta
- spolupracovat s kamarády, součinně si hrát s ostatními dětmi
- chápat rovnost všech lidí i dětí bez rozdílu barvy pleti
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené

- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- všimnout si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- dohodnout se mezi sebou na tvořivých hrách
- seznámit s člověkem, který se zabývá světem hvězd na obloze

Vzdělávací nabídka

- společenské hry (pexeso aj.), rozhovor nad knihami o Vesmíru, kosmonautice, využití počítačů, masopustní rej, modelové situace k respektování druhého, kooperativní činnosti s využitím různých materiálů, hra Na školu

4. Dítě a společnost

- rozvíjet výtvarné vyjadřovací schopnosti tematickou malbou
- uplatnit získané dovednosti při modelování podle vlastní fantazie
- procvičit techniku skládání, skládání podle instrukcí učitelky
- rozvoj tvůrčí při zacházení s lepidlem a nůžkami
- uplatnit fantazii, malovat s odvahou
- rozvíjet dětskou fantazii při tvoření z papíru
- dodržovat kulturní a společenské návyky při zpěvu, kultivovaný zpěv za doprovodu dětských nástrojů
- učit rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu
- vytvářet vlastní doprovody na dětské hudební nástroje
- navozovat citové vztahy mezi dětmi a světem kolem nás
- vyslechnout pozorně předčítání o vesmíru, příběh srovnat s realitou
- vyjádřit vlastní zážitky a dojmy z karnevalu
- vyslechnout se zájmem povídku s masopustním námětem a povídat si o vyslechnutém textu

Vzdělávací nabídka

- hra na muzikanty, modelování dle vlastní fantazie – vesmírné koráby, skládání rakety aj., předčítání (Neználek, aj.), Masopustní rej, příběhy o Masopustu, práce s encyklopedií, rozhovory, vyprávění, využití žertovných písniček a textů, hra na listonoše – jméno, adresa, adresa MŠ, hra Na školu, konstruktivní hry

5. Dítě a svět

- zamýšlet se s dětmi nad otázkami, proč chodíme do školy, co všechno se můžeme ve škole naučit
- probouzet zájem o lidové tradice a zvyky
- všímat si krásy lidového kroje
- všímat si moudrosti v lidových zvycích, pořekadlech a pranostikách
- jak můžeme chránit naši Zemi od odpadu a jak se o to usiluje na celém světě
- poskytnout poznatky, jak zacházíme s předměty z různých materiálů a jak dbáme na svou bezpečnost
- vytvářet povědomí o mapách, globusu, vesmíru, seskupení hvězd na obloze
- uvědomovat si rozdíl mezi volnou činností a činností cílenou

Vzdělávací nabídka

- Masopustní rej a vyprávění, čtení o masopustu
- cílené využití poznatků z domova (pozorování hvězd s rodiči)
- lidové pranostiky, manipulace s předměty z různých materiálů, ukázka map, globusu, využití programu počítače

Integrovaný blok č. 7

Projekt: Zima už má na kahánku

Příroda se probouzí

Petrklíč k jaru klíč

Knihy pro pobavení a poučení

Kdo se stará o naši bezpečnost

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- seznamovat se s krásami jara, s jarní přírodou, chováním zvířat
- posilovat radost z objevovaného, posilovat zájem a zvědavost dítěte, rozvíjet ovládání pohybového aparátu a tělesné funkce, osvojovat si jednoduché poznatky o světě, o životě, o přírodě a jejich proměnách, vytvářet povědomí o významu knihy v životě člověka, rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti slovesné a literární, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí, uvědomovat si nebezpečí – bezpečnostní složky, zdravotní služba
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování

1. Dítě a jeho tělo

- protahovat jednotlivé svalové oblasti – květina roste
- zvládnout seskoky z vyšší roviny na měkkou podložku
- zvládnout pérování v kolenou
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové disbalance v běžném pohybu
- udržovat pořádek ve svých věcech, skládat pečlivě své věci

- zvládnout chůzi s překračováním, zvládnout běh se změnami směru, procvičit správné dýchání při cvičení
- rozvíjet pohybové schopnosti při cvičení s hudbou
- procvičovat dorozumívací schopnosti beze slov
- zvládat osobní hygienu
- postarat se o sebe a své osobní věci
- uvědomovat si, co je nebezpečné, projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici, dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí, být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat, bránit se projevům násilí
- rozvíjet ovládání pohybového aparátu, procvičovat postřeh a obratnost
- zařazovat relaxační cvičení
- udržet dané tempo
- upevňovat znalost pravé a levé ruky
- vést děti k přiměřenému oblékání vzhledem k počasí
- pochopit význam vitamínů pro zdraví člověka
- procvičovat dovednosti při práci s hlinou, dodržovat pořádek a čistotu oděvů při modelování
- realizovat vlastní návrhy tvorby při modelování
- procvičovat pracovní dovednosti při práci s papírem – stáčení proužku papíru přes tužku

Vzdělávací nabídka

- cvičení na trampolíně, práce s papírem, přirozená cvičení, cvičení na náradí, návštěva tělocvičny ZŠ, modelování, skok do písku, omalovánky, vystřihovánky, pantomima, cvičení se strachovým pytle, výroba leporela, kreslení pohádkových seriálů, výroba záložek

2. Dítě a psychika

- správně vyslovovat, ovládat dech a tempo řeči
- rozvíjet kultivovaný projev dětí
- zařazovat činnosti s neverbálním projevem

- seznámit s prací hasičů
- umět charakterizovat roční období 2-3 charakteristickými znaky
- upevňovat barevné představy s počítáním
- určovat více, méně, stejně
- hrou se slovy uvádět děti do gramatického systému jazyka, stupňování přídavných jmen, zdvojnásobení
- seznamovat děti s významem antonym
- rozkládat slova na slabiky, vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo v rýmu
- všimnout si různých druhů stromů a keřů, rozlišovat stromy listnaté a jehličnaté
- orientovat se na ploše, vyznačit směr
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou, zná některé číslice, písmena, dopravní značky
- učit znát některá písmena, získávat schopnost řídit své chování vůlí
- srovnávat počet předmětů
- procvičovat výrazný přednes, hlasitý a kultivovaný projev
- všimnout si změn v přírodě, vliv počasí na přírodu, poznávat první znaky jara
- učit správnému zacházení s knihou, projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- umožnit dětem poznat prostředí alespoň obecní knihovny
- porovnávat rozdíl mezi knihovnou a knihkupectvím
- využívat časopis, všimnout si rozdílu, mezi knihou a časopisem
- znát jména některých spisovatelů a ilustrátorů knih
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejjzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)

Vzdělávací nabídka

- shrnutí poznatků o zimě, čtveřice obrázků, pozorování jarní přírody, tání sněhu, pozorování řek a rybníků, návštěva knihovny a knihkupectví, práce s obrázkovým materiálem, s časopisem, s knihou, hry vyžadující vůli a vytrvalost, výroba leporela,

třídění obrázků podle pravidla, skládání obrázkových seriálů, skupinové námětové hry na branná povolání, vyznačit směr, orientovat se na ploše, práce s labyrinty, spojování písmen s obrázky, číslice, dopravní značky

3. Dítě a ten druhý

- učit děti hrát podle pravidel
- umět respektovat druhého člověka, jeho potřeby, přání
- vytvářet představu o společenském chování v knihovně
- posilovat sebevědomí dítěte
- rozvíjet dětská přátelství, učit vzájemně respektovat, pomáhat si
- učit se vyjádřit vztah ke kamarádovi – kouzelné znamení
- postupně vést děti neskákat do řeči, vyslechnout druhého
- vytvářet situace k podpoře důvěry ve vlastní síly
- vytvářet situace, kdy děti poznávají kamarádství a sounáležitost

Vzdělávací nabídka

- hry s pravidly, návštěva knihovny, využití knih, komunikace mezi dětmi a dospělými, společenské hry, tvořivá dramatizace, pohádkové pexeso, námětové hry na branná povolání, propojování hravých skupin, využití doplňků ke hře- oblečky

4. Dítě a společnost

- zdokonalovat malbu, pokusit se o perspektivu
- rozlišovat poezii a prózu, verše a volné slovo
- poznat podle úryvku známou pohádku
- seznámit děti s autorskou pohádkou
- umět soustředěně vyslechnout literární text
- zacházet šetrně s knihou
- na základě dřívějších zkušeností zpívat samostatně i ve skupinách
- zařadit melodizovaná říkadla
- rozlišovat předehtu, mezihru a dohru
- učit vyjádřit své pocity, nebát se hudebně improvizovat
- seznamovat děti s jednoduchými rozpočítadly
- odmítat společensky nežádoucí chování

- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- pojmenovat povahové vlastnosti
- pochopit funkci rodiny a jejich členů
- poznávat hodnotu lidské práce
- podílet se na zhotovení „ paní Zimy“

Vzdělávací nabídka

- malba tání sněhu, hra na operu, melodizace říkadel, poslech četby, práce s knihou, opakování písní o zimě, jarní popěvky a melodie „ utopení paní Zimy“

5. Dítě a svět

- upevňovat pocit sounáležitosti s živou a neživou přírodou
- seznamovat s některými jarními květinami, poznávat je a vědět, co potřebují k životu
- objevovat podmínky pro růst rostlin
- učit se rozlišovat reálná nebezpečí v životě
- osvojit si elementární poznatky o zvycích lidí
- porovnávat a hledat barvy v přírodě
- vážit si života ve všech jeho formách, všimnout si nového života v přírodě
- všimnout si rozmanitosti světa – rostliny, krajina, podnebí
- vést děti k přímému pozorování a objevování
- porozumět, že všechno kolem se mění, proměňuje
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka poškozovat
- vytvářet povědomí, proč mají lidé knihovny a k čemu je potřebují
- vyhledávat různé druhy knih (pohádky, poezie, povídky, slovníky, encyklopedie), seznámit se světovou literaturou pro děti
- vytvářet poznatek o tom, k čemu slouží veřejná knihovna
- znát, z čeho se kniha vyrábí
- učit odhadovat některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Vzdělávací nabídka

- exkurze do knihkupectví, knihovny, k hasičům, beseda s policistou, využití světové literatury, pěstitelské činnosti, experimentování

Integrovaný blok č. 8

Projekt: Kdo nám přibyl v pelíšku

Jsem chodec - dodržuji pravidla

Hody, hody doprovody

Prší, prší, jen se leje

Kámen v přírodě

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- orientovat se v čase, co bylo, je a bude
- cvičit paměť, pozornost, představivost a fantazii, rozvíjet pohybové a manipulační schopnosti, rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách
- podněcovat kladení otázek a odpovědí a hledání odpovědí na problémy, učit se chránit bezpečí své i druhých, vytvářet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, osvojit si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem, Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti, adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
- připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

1. Dítě a jeho tělo

- využívat jógových prvků k protažení těla
- zvládnout a dodržovat pravidla pohybové hry
- graficky zaznamenat vertikální a horizontální linie
- kreslit obloučky odvážným tahem
- procvičovat uvolnění ruky, nakreslit vlnitý pohyb zleva doprava
- samostatně slepovat proužky papíru podle vzoru
- zachytit charakter zvířat pohybem
- procvičovat obratnost a pohotovost při podlézání
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení

- procvičovat drobné prstové svaly, pečlivost a přesnost při skládání, dlaní zryhovat jednotlivé části skládání
- učit se hrát na rytmické nástroje některé části písničky
- procvičovat hmat
- procvičovat obratnost, odvahu a rovnováhu, z lehu stoj na lopatkách – svíčka, ze dřevu uchopit v podkolení – kolébka
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- procvičovat chůzi vzad, orientovat se v prostoru, dodržet přímý směr
- učit samostatnosti při vystřihování – přesnost, pečlivost
- vést děti k pohotové orientaci, procvičovat běh k určenému cíli na signál (na zvířátka)
- rozvíjet sluchové vnímání, rozlišovat zvíře podle zvuku
- zvedat nohy při chůzi, rukama napodobovat zobák
- přeskakovat ve dřevu s odražením pomocí rukou od země (žabička)
- přeskakovat různým způsobem překážku ve dvojicích (hra na potok)
- procvičovat citlivost hřbetu ruky, koordinace pohybu, rovnovážné cítění
- všimnout si změn kolem sebe, zvědavost, orientace, postřeh – pověz, kam jsme položili
- utužovat fyzickou zdatnost a odvahu – delší vycházka
- rozvíjet fantazii a dovednost při sestavování z dílů stavebnice
- procvičovat konstruktivní sestrojování

Vzdělávací nabídka

- pohybové hry, akrobatická cvičení, prvky z jógy, pantomimické hry, grafické činnosti, výtvarné a pracovní činnosti, vlastivědné vycházky, smyslové hry, práce s knihou o přírodě, manipulační a smyslové hry s využitím kamenů, stavby z kamenů

2. Dítě a psychika

- vytleskat slova a určit počet slabik
- určovat hlásku na začátku slova
- seznamovat děti s mláďaty zvířat
- učit slovnímu popisu dle vlastní představy (představ si, jak vypadá, hádanky o zvířatech)
- hledat otázky a odpovídat na ně
- poznávat základní i doplňkové barvy
- učit tříditi zvířata podle pohybu

- vést k vyjádření dojmů a prožitků dětí
- obohacovat citový život dětí pohádkou
- učit vyjádřit vlastní představu, zážitek, vyprávění o snech
- rozdělit dopravní prostředky podle místa pohybu a jejich účelu
- řešit jednoduché labyrinty, hledat cestu k určenému cíli
- procvičovat znalost řadových číslovek (první, druhý, třetí...poslední)
- procvičovat hlásku na začátku slova a objevovat na konci slova
- zaměřit se na mluvený projev dětí – správné časování a skloňování
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti dětí
- objevovat vizuální podobu písma, vyhledávat stejná písmena podle vzoru, poznat některé hudební značky
- dodržovat stanovená pravidla, pohybovat se po určené ploše – dopravní koberec
- zaznamenat pohyb pomocí šipek
- vést k výraznosti při přednesu
- orientovat se v labyrintu
- objevovat život živočichů žijících kolem rybníku
- poznávat, co všechno najdeme v řece, v rybníku, v moři
- experimentovat s vodou a ledem, proč moře nezamrzá
- seznamovat děti s vyznačováním řek a moří na mapách a globuse
- porovnávat délku a šířku, nejdelší, nejširší
- pomocí tvoření dvojic se učit porovnávat množství prvků, všimnout si velikostí
- rozlišovat slovní zásobu, vyjadřovací schopnosti, seznamovat se s tradicemi Velikonoc
- všimnout si změn v přírodě, vliv počasí na přírodu, poznávat první rostliny
- upevňovat a najít shodný počet
- nechat se získat pro záměrné učení
- odlišit hru od systematické povinnosti
- učit se schopnosti dokončit práci
- usměrňovat sílu hlasu podle potřeby a podle nálady na jednoduchých říkankách
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

Vzdělávací nabídka

- experimentace s vodou v lednici, mrazničce, třídění rybičky, rychlení větviček, využití map a globusu, počítačové hry, pozorování v přírodě – zvířata, potok, rybník, využití

básní a říkadel, využití hry s dopravním kobercem, obrázkový materiál, skládání zvířátek z papíru, využití různého materiálu k výtvarnému vytváření, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, kamínkové divadlo, kamínkový obrázek, tiskátko aj. činnosti s kameny, puzzle, kde zvířátko bydlí – přiřazování, přikládání na slepý obrázek, práce s šablonami, výroba dopravních prostředků z krabiček

3. Dítě a ten druhý

- dodržovat dohodnutá pravidla- nepodvádět, smířit se s prohrou i s úspěchem,
- rozvíjet interaktivní hry se vzájemnou komunikací mezi dětmi
- spolupracovat s kamarády, součinně si hrát s ostatními dětmi
- učit se řešit problémy a konflikty slovem, samostatně hledat řešení při sporech dětí
- porovnávat dopravní značky, pozorovat chování řidičů v silničním provozu
- učit jak je důležité mít zdravé všechny smysly, ohleduplnost k postiženým
- hodnotit vlastní chování – křeslo pravdy
- učit se chápat sebe i druhé, neuzavírat se do sebe, vyjadřovat trápení, představy a přání
- vědět, jaké vlastnosti má člověk, v čem se odlišuje od zvířátek
- poznávat, jak se snoubí odvaha se zodpovědností, nepřeceňovat síly, odhadnout své možnosti
- vědět, proč se učíme plavat, proč patří plavání k zákl. pohybovým vlastnostem člověka
- chránit bezpečí své i druhých dětí – voda
- učit děti, že i zvířata mohou být nebezpečná – vzteklina aj.

Vzdělávací nabídka

- hry s prvky tvořivé dramatiky, společenské hry, pohybové hry, dramatizace pohádek, bajky, rozhovory, filmová představení, interaktivní hry, literatura: Příběhy pomáhají s problémy, komunikativní kruh, kamínkový kompot, hry s kamínky, práce ve skupině- společná tvorba dopravního p. , třídění obr. zvířat ve skupinách

4. Dítě a společnost

- vystihnout zvířecí figuru kresbou a malbou
- objevovat vlastnosti barev – nové výtvarné techniky
- učit vyjádřit svoji představu modelováním (technika slepování částí)
- vnímat krásu slova ve verších
- kultivovaný projev při zpěvu

- zvyšovat nároky na rytmické doprovody k písňím, potlesky v rytmu před i za tělem
- poslechnout si pro radost lidové písňě na CD, audio nahrávka
- rozvíjet intonační schopnosti a sólový zpěv
- učit taneční krok ve dvojicích s vysokým zvedáním kolen
- zdokonalovat artikulaci při zpěvu
- procvičovat rytmus písňě pohybem
- využít morálního poučení z bajek
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu
- uplatňovat fantazii, malovat s odvahou, vystihnout detaily, malovat čistými barvami
- chápat žertovný text ve verších
- navodit radostnou náladu z poslechu veršů
- procvičovat ladnost pohybu
- seznamovat děti s hádankami
- seznamovat děti s lidovými zvyky, naučit děti lidová říkadla, písňě – Velikonoce
- učit děti citlivě zacházet s křehkým materiálem – zdobení vajec
- podílet se na výzdobě třídy ke svátku jara – Velikonocům
- malovat s rozvržením malby po celé ploše výkresu – křížovatky
- vyslechnout pozorně předčítání o dopravních prostředcích, srovnat příběhy s realitou
- učit vnímat krásy jarní přírody všemi smysly

Vzdělávací nabídka

- experimentování s barvami (využití vody, soli), písň Když jsem já sloužil, kreslení, malování, modelování, nové techniky, zdobení vajec, výzdoba třídy k Velikonocům, poslech nahrávek, pozorování přírody, výroba dopr. prostředků z krabiček, vytváření složitějších prostor. staveb – např. kamenů, otiskování předmětů do hlíny, modelíny, sestavování v ploše, doprovody na netradiční hudební nástroje (kamínky), kamenné pyramidy, malované kameny

5. *Dítě a svět*

- vážit si života ve všech jeho formách
- všímat si nového života v přírodě
- seznamovat, co jsou lidové tradice a zvyky – Velikonoce
- vytvářet povědomí o tom, jak se chováme ke zvířatům, jak se o ně staráme, jak je to s nemocnými zvířaty, kdo se o ně stará, kdo je to zvěrolékař a jaké hrozí nebezpečí
- seznamovat děti s povinnostmi při „venčení psů“ – kladení otázek, hledání odpovědí
- vnímat rozmanitost živé i neživé přírody
- hledat odpovědi na otázky týkající se živých tvorů, vztah člověka k nim
- seznamovat děti s významem čistoty vod pro život člověka a života vůbec
- seznamovat děti s životem pod vodou
- hledat odpovědi na otázky: jaký význam má čistá voda, může se pít voda z potoků a řek, jak se stane pitnou, mají všude na světě pitnou vodu z vodovodu?
- seznámit se, jak nám vodní živočichové obohacují jídelníček
- vědět, jaké nebezpečí voda skrývá

Vzdělávací nabídka

- práce s encyklopedií, pozorování přírody, experimentace s různými materiály a surovinami, rozhovory, pozorování stavu životního prostředí, poznávání ekosystému, ekohry, návštěva dopravního hřiště, porovnávání, řazení předmětů, pokusy s vodou, využití lupy

Integrovaný blok č. 9

Projekt: Rozkvetlé jaro

Moje zlatá maminka

Říše hmyzu

Hrajeme si, učíme se

Život u vody

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- pozorovat jarní přírodu, podporovat radost z objeveného, všímat si krásy jarní přírody
- vytvářet citový vztah k rodině, budovat estetický vztah k životu, upevňovat citové vztahy ke svému okolí, k živým bytostem, učit chránit bezpečí své i svých druhých, upevňovat pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou, pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- cvičit paměť, pozornost, představivost, fantazii, rozvíjet mluvený projev dítěte, přispívat k vytváření návyku zdravého životního stylu, navazovat kontakty s dospělým
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci, chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat

1. Dítě a jeho tělo

- cvičit jistotu ruky, vedení ruky po papíře
- samostatně vystříhovat a nalepovat
- rozvíjet ladnost pohybu
- rozvíjet pohybové dovednosti ve spojitosti s hudbou
- utužovat fyzickou zdatnost a odvahu
- pohybovat se dynamicky po delší dobu
- zdokonalovat stabilitu a rovnováhu
- běh, chůze ve dvojicích, trojicích, rychle reagovat na změnu tempa
- zařazovat akrobatická cvičení: kotoul, kolébka, váhy
- cvičit krok přísunný stranou, mazurka
- objevovat vůni květin, které květiny voní, jak je vůně příjemná
- vykreslit pečlivě obrázek, lehký tah ruky při kreslení šikmých čar

- procvičovat stříhání a lepení
- procvičovat běh k určenému cíli na signál
- vystříhovat kruh a trojúhelník s dokreslením (květiny)
- zvládnout vázání kličky
- rozvíjet rozlišovací schopnosti – hledání rozdílů mezi obrázky
- rozvíjet smysl pro tvar – dokreslování částí obrázků
- vystříhovat předkreslený obrázek
- procvičit pozornost a zrakovou paměť
- seznamovat děti s jarními dětskými hrami
- procvičit chůzi po zvýšené ploše s přímým držením těla

Vzdělávací nabídka

- cvičení s lehkými předměty (šátek), srovnávání rozdílů mezi obrázky, dokreslování druhé poloviny obrázků, vystříhování z papíru, skládání panáka, hra kuličky, výroba dárku pro maminku, pohybové hry, akrobatická cvičení, manipulace s obrázky, grafomotorické cviky, zdolávání překážek, běh při hře (2 minuty a více), cílené vycházky, kresba, malba, pouštění lodiček po vodě, kresba v přírodě, kresba perspektivy s využitím okénka

2. Dítě a psychika

- procvičovat výdech s prodlužováním výdechové fáze
- procvičit výraznost, výslovnost a hlasitý projev
- procvičit užívání přídavných jmen
- procvičovat představivost, fantazii, přirovnání
- zdokonalovat orientaci v labyrintech
- seznamovat děti s psanou podobou svého jména
- poznávat hlásku na začátku a na konci slova
- objevovat materiály, ze kterých jsou věci, předměty vyrobeny
- rozlišovat krátké a dlouhé samohlásky
- vnímat počet zrakem, hrabou formou určovat počet sčítáním
- zaměřit se na rozvoj myšlenkového procesu a vyjadřovacích schopností
- rozpoznat a seznamovat se s grafickým napodobováním symbolů, tvarů, čísel, písmen, napodobení základních geometrických znaků a tvarů (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)

- využívat prohlížení a „ čtení “ knížek
- barevně sestavit zaplnění plochy, učit se aranžovat zátiší
- upevňovat základní číselné a matematické pojmy, pojmenovat tvary a barvy
- sledovat při „ čtení “ očima zleva doprava
- upevnit citový vztah k přírodě, vnímat krásu kvetoucí přírody, barvy květů kolem nás
- všímat si kvetoucích stromů v okolí
- učit děti pečovat o rostliny, co je trvalka a letnička
- upevňovat posloupnost měsíců v roce, ročních dob
- hledat slova, která se rýmují
- cvičit organizační schopnosti dětí
- posilovat citové vztahy k mamince
- upevňovat citové vztahy k rodině
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti a výslovnost
- hledat způsoby, jak potěšit své nejbližší
- seznámit s částmi rostlin, péče o rostliny

Vzdělávací nabídka

- hra: Jaká je maminka, rýmování slov, pozorování rozkvetlé přírody, využití obrázkového materiálu, dechová cvičení, rozhovor o rodině, o péči rodičů o děti, hry se slovy, využití drobného materiálu k tvořivým činnostem, pozorování života hmyzu, obkreslování psané podoby jazyka dle vzoru, skládání slova z písmen, skládání maminky z přír. materiálu, grafické znázornění krátké a dlouhé samohlásky, výroba udice a rybiček z drátku, atlas hmyzu

3. Dítě a ten druhý

- rozvíjet komunikativní dovednosti mezi dětmi
- rozvíjet interaktivní hry se vzájemnou komunikací mezi dětmi
- povídat si o charakterových vlastnostech
- hledat otázky a odpovědi z osobního soukromí (proč to vím jen já, maminka s tatínkem)
- přibližovat, jak se stará maminka o své děťátko a jak mamince a tatínkovi jejich péči vynahrazujeme
- vést k poznání, co je to poslušnost a proč posloucháme rodiče a prarodiče

- vést k poslušnosti i k ostatním dospělým v mateřské škole, upevňovat zdvořilostní návyky
- navazovat kontakty s dospělým, spolupracovat s dospělým, obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky), rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc pro sebe i jiné děti
- bránit se projevům násilí druhého dítěte, ubližování a ponižování
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- vést děti k šetrnému vztahu k přírodě
- seznamovat děti s poznatky, co všechno musíme vědět, abychom se mohli starat o zvířata

Vzdělávací nabídka

- řízené rozhovory, interaktivní hry, vycházky do přírody, využití režimových chvil, skupinové pohybové hry (Pumpa, Na rybáře...)

4. Dítě a společnost

- vystihnout postavy, zachytit detail při kresbě a malování
- připravit dárek pro maminku s využitím netradičních materiálů
- upevňovat citový vztah k sourozencům, mladším dětem, k rodině
- objevovat vlastnosti barev, jak je neznáme (barvičky smíchejte se, kvetoucí stromy)
- vytvářet povědomí o morálních hodnotách lidí ve vztahu k přírodě, vyjádřit zpěv pohybem
- spojovat různé výtvarné techniky, hledat hodné barvy pro vyjádření vlastních zážitků
- vytvářet vlastní doprovody na dětské hudební nástroje
- upevňovat zpěv po předešlé, dramatické vyjádření písně
- objevovat charakteristické rozdíly mezi ukolébavkou a tancem
- zpívat s citem, zeslabovat a zesilovat hlas
- procvičit taneční krok ve dvojicích s vysokým zvedáním kolen
- zaplnit plochu, vystihnout tvar stromu

- všimnout si světlých a tmavých barev
- uvědomovat si základní společenské a kulturní postoje ke světu a životu vůbec
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- předčítat dětem pasáže z encyklopedií
- působit na citový rozvoj dětí krásnou písničkou
- rozvíjet schopnost žít ve společnosti ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivitu...) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- obkreslit si obrysy chodidel a po vystřihnutí je pokládat před sebe a chodit po nich

Vzdělávací nabídka

- společná setkávání, společenské hry, využití encyklopedií, posezení nad knihou, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové činnosti, využití netradičních technik, návštěva koncertu ZUŠ, rozhovory, kolektivní hry, námětové hry na rodinu, míchání barev a odstínů, technika škrob + barva, vystoupení pro veřejnost

5. Dítě a svět

- seznamovat, proč a jak musíme pomáhat v domácnosti, co je povinnost dětí a co dospělých, jak šetříme svůj a cizí majetek
- prožívat krásu kvetoucího jara v našem kraji
- seznamovat děti s názvy jednotlivých stromů, co přijde po odkvětu stromů a jakou úlohu mají včely pro jejich květy
- seznamovat, jak je důležité mít hezký vztah k lidem, k životu, ke světu, jakou moc má úsměv
- vnímat rozmanitost živé i neživé přírody
- hledat odpovědi na otázky týkající se živých tvorů, vztah člověka k nim
- uvědomovat si ochranu před bodnutím hmyzem

- vést k udržování krásy svého okolí
- rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách
- rozvíjet schopnost klást otázky a hledat odpovědi na daný problém
- pozorovat hmyz ve volné přírodě, všimnout si barvy, velikosti, typických znaků hmyzu
- osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- osvojovat si jednoduché poznatky o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- vytvářet vztah ke svému domovu, vlasti (hlavní město ČR)
- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)

Vzdělávací nabídka

- volné pozorování v přírodě, využívání kladného i záporného příkladu, řešení přirozených modelových situací, využití ekoher, pěstitelské a chovatelské činnosti, práce s literárním textem, poučení o možných nebezpečích

Integrovaný blok č. 10

Projekt: Šťastné děti, šťastná zem

Jednou budu školák

Paprsky letního slunce

Hurá na prázdniny

Indiánské léto

Mořský svět

Exotická zvířata

Charakteristika (záměr vzdělávacího cílu)

- charakterizovat léto hlavními znaky, osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti, osvojit si relativní citovou samostatnost, vytvářet základy pro práci s informacemi – knihy, obrazový materiál, upevňovat základní kulturní a společenské postoje, umožňovat radostné prožívání společných výletů a využívat jich k rozšiřování všeobecných vědomostí a dovedností dětí, seznamovat děti s jinými kulturami, multikulturní výchova, založit u dítěte elementární povědomí o mořském světě, Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování, uvědomovat si svoje možnosti a limity, Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)

1. Dítě a jeho tělo

- protáhnout jednotlivé svalové oblasti
- rozvíjet obratnost při cvičení na prolézačkách a v přírodě
- procvičovat schopnost sluchového vnímání
- procvičovat jistotu ruky, vedení ruky po papíře
- upevňovat samostatnost při vystřihování, přesnost, pečlivost
- osvojovat si poznatky o tělovýchově a sportu
- ovládat pohybový aparát a tělesné funkce
- vykreslit obrázek, pečlivě pastelkami vymalovat námět k říkankám
- učit děti orientovat se v neznámém prostředí
- zdokonalovat zdolávání přírodní překážky
- doladit pohybové dovednosti spojené s hudbou a zpěvem, dbát na radostný pohyb
- procvičovat jemnou i hrubou motoriku
- procvičovat běh a rychlou reakci
- upevňovat sebeobslužné návyky a samostatnost při úklidových činnostech
- objevovat rozdíly v jemnějších zvucích (šplouchání vody, zlomení dřívka)
- objevovat vůni květin
- samostatně se rozhodovat při používání materiálu pro výtvarné činnosti
- opakovat pohyb doprovázený zpěvem
- rozvíjet hudební a hudebně pohybové činnosti při reprodukované hudbě
- procvičovat postřeh, obratnost, radost z pohybu
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- pohybovat se rytmicky a dodržet rytmus
- poznat a vědět, co je zdravé pro náš organizmus a proč
- podporovat rychlou reakci na rozlišování pravé a levé ruky, na pohyb ruky před a za tělem
- rozlišovat pravou a levou stranu i zrcadlově
- protahovat svalové oblasti, zařazovat relaxaci, čerpání energie
- seznamovat děti se způsobem na koho se obrátit, koho přivolat při ohrožení zdraví
- rozvíjet praktické dovednosti při hře s míčem, koloběžkou, ...
- pěstovat vytrvalost dětí při turistických aktivitách

Vzdělávací nabídka

- pohybové hry s hudbou a zpěvem, výlety a vycházky do přírody, využívání klouzačky, pískoviště, houpačky, pracovní výtvarné činnosti, skok do dálky z místa i s rozběhem, šplh, hod šípem, malba na tělo a obličej, hod na cíl – lov bizona, práce s jehlou, pohybové vyjádření zvířat, ...
- pohybové hry, chůze se zpěvem, rytmické činnosti

2. Dítě a psychika

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- hledat otázky a odpovědi na ně
- zaměřit se na rozvoj myšlenkových procesů a vyjadřovacích schopností
- využívat knihy jako zdroje poznání, vědět, kde získávat informace
- učit se rozlišovat řádek a sloupec
- samostatně přemýšlet, vyslovit vlastní úsudek, názor ve vhodně zformulovaných větách
- řadit postavičky podle velikosti, určovat první, poslední, uprostřed
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů, orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed, orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- upevňovat základní číselné a matematické pojmy, pojmenovat tvary a barvy
- zrakově rozlišit počet s orientací na ploše
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti formou vyprávění
- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka
- řešit jednoduché labyrinty, hledat cesty k určenému cíli, zaznamenat pohyb šípkami
- procvičovat znalost řadových číslovek: první, druhý, poslední
- hledat slova, která zní stejně, která se rýmují
- na zákl. pozorování charakterizovat znaky léta, rozšiřovat poznatky o floře a fauně
- poznávat vlastnosti – rozdíly přírodních materiálů (vody, kamenů, písku...)
- třídění, počítání, vyhledávání podobných tvarů
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)

- přicházet s vlastními nápady
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatecích, být schopné se z něho poučit
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- umět se přizpůsobit změnám
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- rozvíjet povědomí o životě zvířat i lidí na planetě Země
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii
- vyprávět příběh s vizuální, akustickou oporou
- využívat činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování (cizí prostředí, výlety)
- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků z přírodních i kulturních krás
- odloučit se na delší dobu od rodičů, přespání v MŠ

Vzdělávací nabídka

- skládání slov z písmen, výlety dětí, vycházky do přírody, činnosti v přírodě, pokusy v přírodě, spaní v MŠ, vyprávění zážitků a dojmů, příprava na prázdniny, jazykové kvízy, hádanky, hry, výroba slané vody, barvení vody, pokusy – mořská vlna (voda, olej), výroba z kůže, indiánský amulet, indiánský pozdrav, koláž mořský svět, výroba mořských živočichů z přírod. materiálu, skládání obrázků z částí, výtvarné vyjádření – tělo zvířat, obkreslování šablon
- vyprávění obrázků s akustickou nebo obrázkovou oporou, vymyšlení krátké dramatické scénky, naznačit, pantomima, pohybem ztvárnit slyšenou melodii

3. Dítě a ten druhý

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- rozvíjet interaktivní hry se vzájemnou komunikací mezi dětmi
- používat zdvořilostní oslovení, zařazovat pozdravení a poděkování
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
- vytvářet prosociální postoje, tolerance, respekt a přizpůsobivost
- uvědomovat si zodpovědnost za své zdraví i za zdraví ostatních, nepřeceňovat své síly, odhadnout své možnosti
- uvědomovat si, jak je důležité stále se učit
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými, učit děti v případě potřeby požádat o pomoc pro sebe (pro jiné dítě)
- oprostít se od nepříjemných projevů sobectví, podporovat spolupráci a práci v týmu
- uvědomovat si, jak je důležité mít zdravé všechny smysly
- chovat se ohleduplně k druhým i k postiženým lidem

Vzdělávací nabídka

- různorodé společenské hry a skupinové činnosti, vycházky do přírody, každodenní pozitivní vzory v chování, výroba dárků pro kamarády, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách, společenská sekávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému, hra na indiány, na rybáře, stopovaná, kooperace při hře Zoo, tvoření ve skupinách – zoologická zahrada,...

4. Dítě a společnost

- vytvářet základní kulturní a společenské postoje dětí
- dodržovat kulturní a společenské návyky při hudebně pohybových činnostech
- spojovat různé výtvarné techniky, hledat vhodné barvy pro vyjádření vlastních zážitků
- rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (přizpůsobit se, spolupracovat, přináležet k tomuto společenství)
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat
- přijímat hodnoty uznávané v dané společnosti
- vytvářet povědomí o morálních hodnotách lidí ve vztahu k přírodě
- zvyšovat nároky na rytmické doprovody k písňím
- vyhledávat ilustrace známých malířů
- rozvíjet tvůrčí fantazii při pracovních činnostech
- výtvarně vyjádřit ráz krajiny
- zpívat píseň o několika slokách
- vytvářet autoportrét
- předčítat dětem pasáže z encyklopedií
- z úryvku poznat již dříve čtenou literaturu
- dodržovat pravidla her a jiných činností (hrát fair)
- vyslechnout příběh s dětským hrdinou
- využívat kovových materiálů při tvoření (drátek, alobal, kov, plíšky..)
- působit na citový rozvoj dětí písničkou, četbou a uměleckými díly
- seznamovat s okolím bydliště
- vytvářet základy estetického vztahu ke kultuře, umění a historii
- dodržovat při zpěvu předehru, mezihru a dohru, rozlišovat rytmus
- učit děti hodnotit umělecká díla, vytvářet k nim postoje (líbí, nelíbí, baví, nebaví)

Vzdělávací nabídka

- výtvarné a pracovní činnosti, tvoření z přírodního materiálu, předčítání, různé výtvarné techniky podněcující rozvoj tvořivosti, společenské zábavy a slavnosti,

poslech pohádek, příběhů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének, pozorování a vnímání historických staveb, krásy přírody, rituální hudba, bubny, indiánský den, stavba „týpí“, bajky

5. Dítě a svět

- uvědomovat si rozdíl mezi volnou činností a činností cílenou za záměrným vytvořením hodnot
- co je solidarita, proč si lidé na celém světě musí pomáhat
- poznávat, co je důležitější, jak kdo vypadá nebo jak se chová, jaký je
- vyhledávat různé druhy knih – pohádky, poezie, slovníky, encyklopedie
- proč mají města informační střediska a k čemu je lidé potřebují
- seznamovat a učit využívat další zdroje informací (rozhlas, televize, tisk, plakáty...)
- zopakovat elementární dopravní pravidla pro chodce a pro cyklisty
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý (jak svět přírody, tak svět lidí)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- vnímat rozdíly ve světě lidí – rasové, jazykové, národnostní a jiné rozdíly
- osvojovat si sounáležitost s ostatním světem, opakovat: kalendář, dny v týdnu
- hledat odpovědi na otázky, kde si hrajeme ve svém bydlišti, čím můžeme poškodit své okolí, jeho vzhled, a jak udržujeme pořádek ve svém okolí a v přírodě
- vytvářet návyky správného turisty
- uvědomovat si, co je nebezpečné, zdraví škodlivé, bouřky, odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Vzdělávací nabídka

- návštěva informačního centra, výlety, exkurze, rozhovory dětí s rodinou, pozorování dopravního ruchu, řešení přirozených i modelových situací, ekohry v MŠ i v přírodě, diskuse nad problémem, poznávání ekosystému, prohlížení encyklopedií, návštěva Zoo,...

Základní formy vzdělávání

1. individuální práce s dítětem

učitelka nabízí dítěti soustředěnou pozornost, ukazuje mu, že ji zajímá a záleží jí na jeho prožitcích, poznatcích a dovednostech. Tento způsob práce jí umožňuje pracovat s dítětem v jeho individuálním tempu, navazovat na získané zkušenosti a hledat optimální metody. Se vzrůstajícím počtem dětí ve třídách se snižuje možnost učitelky pracovat s dětmi individuálně.

2. skupinová práce

hlavním znakem práce ve skupině je kooperace. Děti se vzájemně domlouvají, pomáhají si, hledají optimální řešení problémů. U dětí předškolního věku je potřebné učit děti nejdříve spolupracovat ve dvojicích, později ve trojicích atd. ...

3. frontální práce

učitelka předává obsah vzdělávání všem dětem současně, ale nemusí s nimi pracovat pouze verbálně, může se jednat i o cvičení, zpěv, výtvarnou činnost. Všechny děti dělají společně stejnou činnost. Z prosociálního hlediska spočívá význam těchto činností především v pocitu sounáležitosti, který vzniká na základě společného prožitku. Za velmi významné považují především rituály, prosociální hry a dramatické metody, které posouvají sociální vztahy mezi dětmi, umožňují hlubší vzájemné poznávání, trénují empatii a porozumění druhým. *Bylo by proto nežádoucí, aby frontální práce z mateřských škol zmizela.*

Za nevhodné pro předškolní věk můžeme považovat výklad, poučování a názorné demonstrace, při kterých hovoří nebo demonstruje učitelka a děti jsou pasivními posluchači či diváky. Účast ve frontálních, skupinových ale i individuálních činnostech by měla být pro děti vždy dobrovolná.

4. projektové nebo otevřené vyučování

Čerpáno z publikace Obsah a formy předškolního vzdělávání – Eva Svobodová

Specifické vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, naslouchání) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu a psanou podobu jazyka
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- přechod od konkrétně názorného myšlení ke slovně logickému
- rozvoj a kultivace paměti, pozornosti, představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základu pro práci s informacemi
- rozvoj pozitivních citů dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti)
- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- rozvoj schopnosti a dovednosti vyjádřit své pocity, dojmy a prožitky
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat svou situaci

- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v MŠ, ve skupině dětí aj.)
- vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se, přijímat a vnímat základní hodnoty
- rozvoj kulturně estetických dovedností a vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění, dále k místu a prostředí, ve kterém žije
- osvojování si jednoduchých poznatků a osvětě, vytváření povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a změnám
- rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem - (s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí)
- osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí

Organizační formy předškolního vzdělávání v mateřské škole

Organizační formy dne v mateřské škole by se měly co nejvíce přibližovat životu dítěte doma v rodině a současně vytvářet podmínky k jeho optimálnímu rozvoji.

Vzdělávání předškolního dítěte neleží pouze v řízených činnostech, ale ve všem, co se v mateřské škole děje.

Volná hra

Učitelka může do her dětí vstupovat v roli spoluhráče, iniciovat je hračkami či materiálem, obohacovat svými nápady, korigovat chování dětí a napomáhat jim při řešení konfliktů, významně hru neomezovat a nevnucovat dětem své nápady.

Rizika:

- omezený výběr činností (volná hra není výběr mezi „Člověče, nezlob se“ a stavebnicí)
- omezený prostor (např. do herny se nesmí)
- přerušování hry (např. převáděním dětí do kroužků či jiných aktivit)
- nahrazování volné hry řízenými aktivitami (malování, grafické listy aj.)
- dětem volně nepřístupné hračky, knihy, tvořivé materiály a pomůcky
- děti se musí dovolovat učitelky, kde a s čím si mohou hrát
- omezování pobytu (např. pravidlo ve školce neběháme)
- nedostatek materiálů, hraček či podnětů ke hrám
- neumožnění zachovat stavby a výtvary pro další hru
- nucení dětí do hry (dítě má právo být pozorovatelem)

Pobyt venku

Dítě potřebuje dostatek volného pohybu na čerstvém vzduchu, především zahrada mateřské školy slibuje dětem plno aktivní zábavy a dobrodružství.

Rizika:

- upřednostňování vycházek před pobytem na zahradě
- nedostatek prostoru a pomůcek ke hrám

- špatné vybavení (chybí houpačky, kolotoč, místa, kde by se děti mohly schovat)
- příliš úzkostlivé paní učitelky
- nedostatečný dohled na děti a nedostatečná pravidla bezpečnosti
- vycházky okolo rušných silnic
- mnoho dětí na jednu učitelku (podle vyhlášky č. 14 při pobytu mimo MŠ maximálně 20, ale jsou-li děti malé, nebo mezi nimi dítě vyžadující zvýšenou péči, nebo dítě rizikové – třeba poprvé v MŠ, měla by učitelka požádat ředitelku o zajištění dozoru další osobou, nebo zůstat na zahradě)
- chůze v zástupu po celou dobu pobytu venku, absence volného pohybu
- nedostatečně podnětné prostředí
- učitelka, která nevyužívá nabízejících se příležitostí k vzdělávání dětí

Řízená činnost

Přínos pro dítě: dítěti jsou nabízeny různorodé činnosti, které jsou obvykle tematicky propojené a vytvářejí tak smysluplný celek neodtržený od životní reality.

Rizika:

- příliš mnoho řízených činností
- nucení dětí do činností, které je nebaví
- užívání odměn a trestů k motivaci k činnostem
- činnosti nevhodné pro dítě (příliš náročné, málo zajímavé, podceňující dítě atd.)
- hodnocení a porovnávání „úspěšnosti“ dětí
- činnosti málo rozvíjející dítě
- činnosti neumožňující aktivitu dítěte (dítě je baveno, poučováno)
- příliš autoritativní vedení ze strany učitelky
- necitlivost k prožitkům a potřebám dítěte

Cvičení

Dítě by mělo mít každý den příležitost se dostatečně pohybově vyžít. Deset minut se pohybovat v tepové intenzitě 170-190 tepů za minutu, což odpovídá intenzivnímu spontánnímu pohybu. Učitelka není povinná denně s dětmi cvičit klasickou rozcvičku, ale měla by mít na vědomí, že minimálně jedenkrát za den (lépe dvakrát) umožní dětem pohybovat se v takto intenzivní zátěži a snaží se k ní motivovat i děti s menší potřebou pohybu. Formou motivovaného cvičení pak vede děti ke správnému držení těla, vytrvalosti, tělesné zdatnosti, lokomočním dovednostem atd. podle zvoleného záměru.

Rizika:

- málo příležitostí k spontánnímu pohybu
- vyloučení rušných pohybových činností (honičky, jízda na koloběžce, prolézačky aj.)
- nevětrané prostory třídy
- nevhodně oblečené děti (příliš mnoho oblečení, škrťací rifle, aj.)
- provádění nevhodných cviků (kotoul vzad, záklony hlavy, lezení po kolenou, rozštěpy, visy, nošení těžkých břemen, seskoky na tvrdou podložku apod.)
- dlouhé setrvávání v jedné poloze, cvičení na „výdrž“
- přeorganizovanost činností
- nucení dětí do cvičení

Nepravidelné činnosti

V mateřské škole vznikají příležitosti k činnostem, které jsou něčím výjimečné a ozvláštňené. Ať jsou to oslavy, besídky, setkávání s lidmi mimo prostory mateřské školy. Jejich společným jmenovatelem je zpestření života v mateřské škole.

Rizika:

- nucení dítěte k činnosti
- necitlivost k rozličnosti potřeb a prožitků jednotlivých dětí
- vytváření stresových situací (např. Mikuláš aj.)
- nadměrná zátěž dítěte (dlouhý jednotvárný pochod, dlouhodobé sezení aj.)
- špatně zajištěná bezpečnost (např. nevhodný autobus, cesta nebezpečným terénem, zacházení s ohněm, vodou atd.)

- nedostačující dozor dospělých (mnoho dětí na málo učitelek), nelze se řídit pouze předpisy, ty jsou utvářeny pro optimální podmínky. Každé dítě vyžadující zvýšenou péči, nebezpečný terén, nebezpečné prostředí (např. táborák, plavání aj.) si vyžadují upravit poměr dětí a dospělých tak, aby bylo maximálně eliminováno riziko úrazů.

Evaluace (Hodnocení pedagogického procesu)

1. Podmínky a prostor pro evaluaci

- setkávání, společné hodnocení a plánování učitelek
- společné akce s rodiči a dětmi (schůzky, besídky, odpoledne pro rodiče)
- pravidelné i nepravidelné porady dle potřeby

2. Zásady pro hodnocení

- hledat způsoby a formy hodnocení spolu s dětmi, dávat dětem prostor k hodnocení a
- zpracovávat jejich hodnotící postoje
- snažit se, aby nebyly hodnoceny děti, ale činnosti, obdobně nehodnotit zaměstnance,
- ale výsledky práce, formy a postupy
- průběžně hodnotit všechny své činnosti a snažit se o přehodnocování svého jednání
- najít nedostatky, odhalit a pojmenovat konkrétní příčiny (Proč tomu tak je?) a zvolit nové, účinnější postupy
- sledovat individuální pokroky každého dítěte, reagovat na ně v plánování a vést o nich záznamy
- sledovat pokroky třídy jako celku (sociální vztahy e skupině, normy a hodnoty
- uznávané skupinou, úroveň komunikace a spolupráce) a pružně na ně reagovat
- sledovat naplňování obsahu RVP
- do hodnocení zapojovat rodiče, zajímat se o jejich názory a zpracovávat je

3. Formy hodnocení a evaluace

- evaluace uplynulého tematického celku a posun pro celky další
- písemné záznamy individuálních kroků každého dítěte
- společné hodnocení vybraných témat
- závěrečné hodnocení Školního vzdělávacího programu

4. Hodnocení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- musí vždy respektovat možnosti dítěte (zdravotní stav, rodinné prostředí apod.). Nejde zde tolik o to, aby učitelky hodnotily a srovnávaly dítě s “normou“, ale o to, aby zmapovaly, co dítěti jde, v čem je úspěšné, popř. odhalily talent, ale především aby zjistily, co činí dítěti problémy, kde “vážne“, v čem jsou nedostatky a z toho všeho pak vyvodily důsledky pro svoji

práci s tím konkrétním dítětem. Individuální hodnocení dítěte musí vždy vycházet ze znalosti výchozího vývojového stupně dítěte a vzhledem k tomuto stupni pak má být také hodnocen pokrok dítěte. Průběžně (vždy dle potřeby dítěte) se zaznamenává každý osobní pokrok dítěte vzhledem k výchozímu stavu.

- průběžné záznamy metodou „Pozorování“ - zúčastněné i nezúčastněné
- třikrát do roka jsou pokroky zaznamenávány, stejně jako u ostatních dětí, v archu „Poznámky o rozvoji a učení dítěte“, vše vychází z Plánu speciálně pedagogické péče, na jejímž základě je vypracován Individuální vzdělávací plán
- evaluace u těchto dětí probíhá stejným způsobem jako u dětí bez potřeby speciálního vzdělávání, avšak se odvíjí od Individuálního vzdělávacího plánu

Obecné cíle evaluace

1. rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

- Co se právě teď dítě učí?

2. rozvíjení hodnot, na nichž je založena naše společnost

- S jakou hodnotou se právě teď dítě setkává?

3. rozvíjení samostatnosti

- Jaký má právě teď dítě prostor pro samostatnost a možnost ovlivňovat dění okolo sebe a svou situaci?

Předchozí otázky si můžeme položit kdykoliv v průběhu dne a operativně korigovat své působení směrem k požadované kvalitě.

Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení MŠ

5 oblastí evaluace v MŠ

1. Naplňování cílů programu
2. Hodnocení podmínek vzdělávání
3. Způsob zpracování učiva a jeho realizace
4. Práce pedagogů
5. Výsledky vzdělávání

1. Naplňování cílů programu

Prostředky evaluace	zodpovědnost	termín
Dodržování třech cílů předškolního vzdělávání	pedagogický pracovník	každodenně
Sledování dlouhodobých vzdělávacích cílů ŠVP	pedagogický pracovník	průběžně
Krátkodobé vzdělávací cíle stanovené týdenním tematickým plánem	pedagogický pracovník	
Zápisy z kontrolní činnosti	ředitelka	
Zápisy z pedagogických porad	ředitelka	
Sledování a vyhodnocování funkčnosti ŠVP	pedagogický pracovník	1 x měsíčně

2. Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky věcné prostředky	zodpovědnost	termín,
Zařízení, hračky, Pomůcky, materiál	pedagogický pracovník	průběžně
Hygienická zařízení Prostředí, zahrada	školnice	průběžně
Životospráva, vhodná skladba jídelníčku	kuchařka	průběžně
Pitný režim, pobyt venku	pedagogický pracovník	průběžně
Psychosomatické podmínky		
Organizace dne, respektování věkových individuálních zvláštností	vedoucí učitelka	2 x ročně
Poměr spontánních a řízených činností	pedagogický pracovník	průběžně

Spoluúčast rodičů

Informovanost pomocí nástěnek Možnost vstupovat do tříd, účastnit se akcí pořádaných MŠ	pedagogický pracovník pedagogický pracovník	pravidelně příležitostně
---	--	-----------------------------

Organizace a řízení MŠ

Školní řád, Organizační řád, Provozní řád,	ředitel školy	1 x ročně
Zápisy z pedagogických rad a provozních porad	vedoucí učitelka	průběžně

3. Způsob zpracování učiva a jeho realizace

Hodnocení provádí učitelky v rámci TVP po ukončení tematického celku. Tematický celek byl nebo nebyl úspěšný. Čím děti zaujal, případně nezaujal. Nabízené činnosti vedly – nevedly k naplňování cílů. Činnosti byly dostatečně pestré a vyvážené vzhledem k rozvoji dítěte. Jaké kompetence, zkušenosti děti získaly. Co se nedařilo, jaké kompetence děti nezískaly, kterým rizikům se nepodařilo vyhnout.

4. Práce pedagogů

Metody hodnocení a evaluace v praxi	zodpovědnost
Pozorování a rozhovor s dítětem Rozhovor s rodiči a ostatními odborníky Rozbor herních aktivit dítěte Rozbor procesu učení – využití didaktických her Rozbor jazykových projevů – úroveň komunikace Rozbor a analýza výtvarných prací, výrobků Rozbor osobní dokumentace dítěte, rodinná i osobní anamnéza Rozbor chování a jednání dítěte ve skupině Analýza vlastní pedagogické aktivity	pedagogický pracovník

Hodnocení a evaluace vedoucího učitele pro MŠ	termíny, záznam
Sledování a hodnocení kvality práce záznam o hospitaci pedagogických pracovníků orientační vstupy	průběžné kontroly
kontrola dodržování pracovního a organizačního řádu školy, pracovní náplně	průběžně
kontrola vedení pedagogické a ostatní dokumentace	průběžně

5. Výsledky vzdělávání

Prostředky evaluace

záznam, zodpovědnost

Průběžná analýza vlastní vzdělávací práce
Hodnocení pedagogických činností do TVP
v souvislosti s hodnocení individuálních pokroků dětí

pedagogický pracovník

pedagogický pracovník

vedení diagnostických záznamů o dětech
a jejich zpětné využití

pedagogický pracovník
záznamové listy

závěrečné hodnocení vzdělávacího procesu
a porovnání výsledků se vzdělávacími cíli ŠVP

výroční zpráva
vedoucí učitel

System evaluace ve třídě

<i>Oblasti hodnocení</i>	<i>Jak vyhodnocujeme?</i>	<i>Časové rozvržení</i>	<i>Kdo zodpovídá?</i>
Vývoj dítěte	<ul style="list-style-type: none">- diagnostické listy- test školní zralosti- kresba postavy	průběžně	Učitelka
Průběh vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">- plnění dílčích cílů a vzdělávacích oblastí RVP PV- soulad s ŠVP- kontrola třídní knihy- evaluace tématického celku- hospitace	denně 2 x ročně	Učitelka Ředitelka
Výsledky vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">- záznamy o dítěti- pozorování- reakce dětí- portfolio žákovských prací	průběžně	Učitelka ve spolupráci s dětmi
Aktuální problémy	<ul style="list-style-type: none">- pedagogické porady	dle aktuální potřeby	Učitelky
BOZP	<ul style="list-style-type: none">- kontroly- revize- pozorování	1x měsíčně	Technik BOZP Ved. učitelka
Evaluace s obec. cíly	<ul style="list-style-type: none">- vnitřní evaluace- sebehodnocení učitele	průběžně	Učitelka
Spolupráce s rodiči	<ul style="list-style-type: none">- rozhovor, anketa- evidence účasti na schůzkách- setkávání na akcích zaměřených na spolupráci	průběžně	Učitelka

Přílohy

Individuální plán

1. pololetí (září – únor)

- adaptovat se v kolektivu
 - účastnit se her společně s ostatními dětmi
 - pracovat na vztazích s ostatními dětmi
 - rozvíjet slovní zásobu
 - rozvoj motoriky ruky – správný úchop tužky
 - uvolňovací cvičení, vybarvování obrázků
 - sebeobsluha – oblékání, obouvání
 - analýza a syntéza obrázků – puzzle
 - pohybová cvičení – dlaň, prsty
 - využití různých pomůcek z SPC – rozvoj verbální a neverbální komunikace
-
- rozvoj hrubé motoriky
 - hry s míčem
 - citoslovce
-
- průpravné cviky
 - rozvoj motoriky hrubé i jemné
 - rozvoj artikulačních orgánů
 - rozvoj matematických představ, hry s kostkami

2. pololetí (březen – srpen)

- třídění předmětů
- vedení k úklidu a podporovat samostatnost při jednoduchých prac. úkonech a úklidových činnostech
- hledání předmětu na obrázku
- prohlížení literatury
- poznávání základních barev
- řadit postavičky podle velikosti, určovat první, poslední, uprostřed

- rozvoj schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí
- malování na velké plochy
- uvolňovat ruku v zápěstí a loktu, trénovat úchop, vkládání drobných předmětů do hrdla láhve
- zdokonalovat stabilitu a rovnováhu
- zpěv, grafomotorické říkanky, pohybové hříčky

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, používá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírání a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník,

obdélník), různé tvary, (popř. písmena)

- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá

počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti)

- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)

- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při

přecházení, rozumí světelné signalizaci)

- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí